

ОБЩИНСКА БИБЛИОТЕКА

Мѣсечно списание пригодно специално за селскитѣ общ. управления.

Учителитѣ и секретарь бирницитѣ въ Никополската околия.

Недавна имахъ възможността да се изкажа чрѣзъ *общинска библиотека* по резолюцията на основнитѣ учители въ Никополската учебна околия, съ която послѣднитѣ протестираха противъ назначението имъ въ ревизионитѣ общински комисии. Тази ми статья раздвижи усилено учителскитѣ духове въ тая нещастна околия и ги накара да видягь капиталната грѣшка, въ която това учителство бѣ испаднало. Мотивитѣ и съображенията, съ които учителството си служеше въ рѣчената резолюция противъ назначението имъ въ ревизионитѣ комисии, изтъкнаха повърхностното схващане понятията отъ страна на учителитѣ и печалнитѣ слѣдствия отъ тѣхъ, като плодъ на наистина разгорѣщени мозъци и фурия отъ струя мисли. Насочени въ направление безъ никога да се е мислило и прѣдполагало, че съсловието къмъ което отровнитѣ учителски стрѣли сж насочени, нѣма и неможе никога да се самозащити. И учителитѣ въ тая околия силно разчитайки на това послѣдното обстоятелство забравени въ своитѣ съждения и всѣкога прѣбързани *молчешки* рѣшения, позволиха си да нарѣкътъ общинскитѣ финансисти крадци и злоупотрѣбители на общ, суми, безъ нѣкога да сж си задавали въпроса за отчетъ на това крайно своеобразно рѣшение.

И дѣйствително учителитѣ бѣха много прави. Тѣхната резолюция се печата въ «Съзнание» още прѣзъ юли мѣсець м. г. и до края на септемврий, тя остана незабѣлѣзана отъ никого. Врѣмето по този начинъ, се стараеше да покрие жлъчнитѣ обиди нанесени отъ учителитѣ върху секретарь бирницитѣ. Най характерното въ случая бе обстоятелството, че нито дружеството на общинскитѣ служащи въ Никополската околия, нито пъкъ съюзния органъ «Новъ Гласъ», се занимаха съ

тая резолюция на учителитѣ и да взематъ какво годѣ рѣшение по нея. — Дали това мълчание, особно отъ дружеството, се налагаше отъ високата истина наричани въ резолюцията, отъ вѣрността на фактитѣ изложени въ нея, или отъ други нѣкой съображения, незная. — Азъ знамъ само едно и то е: моята свѣстъ, сърдцето ми и положението което ми се дава въ организацията, на която сж членове всичкитѣ секретарь бирници въ околията, ми налагаха дългътъ, свещ ния дългъ, да излеза и защита едни невини служащи отъ обвинения колкото тежки, толкова и несправедливи. Съ казаното въ книжка I на списанието, азъ искахъ да защита честта на едно съсловие, която се оскверняваше неоснователно съ една учителска резолюция. Нищо повече отъ това. И това азъ изпълнихъ. А колкото се отнася до начина на стилоизложението, ще кажа, че това е обстоятелство, което не намалява правилната, изтинската тенденция прокарана въ първата ми статья, и която е боднала тѣй осязателно г. г. учителитѣ. — По поводъ на всичко това тѣ (учителитѣ отъ Никополската околия) като разгледали тая моя статья, взематъ нова резолюция (гледай «Новъ Гласъ» брой 19 отъ 15/XII т. г. и «Съзнание» брой 18 отъ 16 сжций), съ която като поясняватъ прокараната въ първата резолюция мисль за общинскитѣ финансисти; слѣдъ като се възмуцаватъ отъ моята статья; слѣдъ като приканватъ «Новъ Гласъ» да порицае постѣпката ми, най послѣ поканватъ ме да отегля обвинението си по адресъ на Никополското учителство!.....

Казахъ и по рано, че резултата отъ повърхностното схващане на обстоятелствата и фактитѣ, не може да бжде другъ освѣнъ притиворѣчия и ниско падание. — До колко това е така ще се види отъ настоящия ми отговоръ и обяснение за разбиране на веднжжъ печатно изказани мисли и до колко това учителство има право да се *възмущава* и порицава всички, които като него не мислятъ. Дълга да добавя, че когато има да се прави прицѣнка на изказани мисли, никога небива да се изпускатъ отъ прѣдъ видъ основнитѣ подбудителни мотиви за тия мисли.

Тукъ ще се помжча да направа едно сравнение въ резолюцията на учителитѣ, тенденцията която гонятъ тия резолюции и най послѣ до колко становището на учителитѣ сж правдоподобни.

Съ първата си резолюция учителитѣ казваха: *не изкаме да вземаме участие въ една комисия която ще прѣглежда смѣткитѣ на хора, съ които сме въ най неприязвени отношения*, като обосноваватъ това си изкане на между другитѣ и на слѣдния мотивъ: *че въ повечето случаи главнитѣ учители ще ставатъ безъ да изкатъ (съ некомпетентността си) съзучастници на прѣстѣпления, вършени отъ селскитѣ финансисти, което нѣщо не е съвѣстно*. Азъ цитирамъ само тази часть отъ първата резолюция, защото споредъ менъ само тя е най злокобната насочена противъ селскитѣ финансисти и защото само тя посочва желанието на учителството да обижда тия финансисти. Въ първата си статья азъ подчертахъ, че тая обида се хвърля върху селскитѣ финансисги секретарь бирницитѣ, но не и други, защото въ селскитѣ общини, само тѣ сж финансовитѣ лица и отчетницитѣ. Г. г. учителитѣ, като разгледватъ тоя пасажъ въ статьята ми, казватъ: *намира че прѣтѣжливанията на резолюциитѣ е съвѣсно погрѣшно, понеже не секретарь бирницитѣ (финансисти), а кметоветѣ (финансисти) се визиратъ въ тѣзи резолюции*. — Това е едно нахално парадирание въ извѣртване на мисли отъ страна на учителитѣ въ Никополската околия. Не само азъ, но и всѣки другъ грамотенъ на български езикъ, като прочете първата резолюция, неможе да не разбере, че тя визира само секретарь бирницитѣ, но никакъ не кметоветѣ.

Азъ не допускамъ, че учителитѣ не разбиратъ българския езикъ. И ако въпрѣки това, изкатъ да дадѣтъ сега обратно значение на първата си резолюция, то е само защото тѣ виждатъ сторената грѣшка, тѣ съзнаватъ, че първата имъ резолюция е плодъ само на разгорѣчени мозъци и прѣко слѣдствие отъ *неприязвениятѣ имъ отношения съ хората които смѣтки има да прѣглеждатъ*. И много естествено е, че това не ги прѣпоръчва. Тѣ щеха да иматъ на страната си моята горѣща симпатия въ дадения случай, ако кавалерски признаеха

тази своя грѣшка, безъ да ме обвиняватъ въ *прѣтѣлкуване на тѣхната резолюция*. — До колкото познавамъ логиката на езика, не мога да разбирамъ друго яче тѣхната резолюция, освѣнъ така, както съмъ я разбралъ, защото думитѣ: «не изкаме да вземаме участие въ една комисия, която **ще** прѣглежда смѣткитѣ и пр.», се отнасятъ само за бждаще прѣглеждане смѣтки на селски финансиста но и никакъ не, за минало дѣйствиe и врѣме. А това бждаще не може да визира кметове — финансиста, защото тѣ всче не сж такива, а твърде ясно и строго опрѣдѣлено се визиратъ секретарь бирницитѣ. Като имамъ прѣдъ очи първата резолюция, която само така може да се тълкува и разбира, азъ се очудвамъ на учителската дързостъ, изразена въ втората резолюция, съ която изкатъ да заблудятъ не само мене и всички обидени, но и за гдѣто тѣ избиратъ този начинъ на своеобразна самозащита.

Безъ да изкамъ да обиждамъ учителитѣ отъ Никополската околия, ще имъ кажа, че когато се напечата първата имъ резолюция много други учители отъ други околии, при срѣщата си съ менъ ми казаха дословно: «въ Никополската околия нѣма *учители*. Тамъ има мустакати дѣца, които само така могатъ да разсждаватъ и само такива резолюции могатъ да взематъ. И така е, казаха ми тия тѣхни колеги, въ събрания гдѣто само едни крайни идеалисти прѣдлагатъ своитѣ по рано писани резолюции, които се приематъ безъ разискване и обсждане, неможе друго да излезе». — Тази присжда колкото характерна за учителитѣ отъ Никополско, толкова и правдоподобна за тѣхнитѣ резолюции, бе достатъчна да окарикутури учителитѣ отъ тая околия. Разбира се това тогава менъ не послужи за никакъвъ мотивъ да пиша по адресъ на послѣднитѣ, зацо и безъ него, азъ съзирахъ тънката ирония, която се пускаше по адресъ на новото и незакрепнало още секретарь бирничество, което азъ счетохъ за своя длъжностъ да защитя. Твърдението на учителитѣ, че азъ така съмъ писалъ противъ тѣхъ, защото *учителството ми е било умразно* е неоснователно. Съ нищо въ тази ссатия, или коя да е друга, азъ несъмъ изказалъ подобна тенденция.

Никога учителството не ми е било умразно, защото не е имало за това никакви причини. Напротивъ каузата на народнии учителъ, неговитѣ изкания и стремежи всѣкога сж бивали прѣдметъ на пълното ми внимание и когато ми се удавало случай да се произнасямъ по тѣхъ, тѣ всѣкога сж имали мойтѣ симпатии и моята защита до рамкитѣ и прѣдѣлитѣ въ които азъ съмъ можалъ да работя било за подобрѣнието на учебното или училищното дѣло. Уирѣкътъ на Никополското учителство не ми тежи, защото то прѣди всичко далечъ не познава нито личността ми, нито пъкъ проявената ми дѣятелность въ полето на народната просвѣта. Тия които добрѣ ме познаватъ могатъ да направятъ пълна оцѣнка на тия ми качества и само тѣ могатъ да знаятъ до колко учителитѣ ми сж «умразни». Менъ обаче, ми е жалко, за гдѣто учителитѣ въ Никополската околия си служатъ съ тоя особенъ начинъ на защита. Да се оправдава то отъ едно нему приписано отъ менъ обвинение, съ мотива, че учителството ми е умразно и затова така съмъ се изказалъ, е толкова правдоподобно, колкото правдоподобно е и обстоятелството, че може да се пише само отъ умраза къмъ едно или нѣколко лица. А това може да послужи за основна база само на хора, които окончателно сж забъркали крайщата на своитѣ конци и изкатъ да ги оправятъ само съ извъртване на мислитѣ.

Като допълнение на това ще прибавя още, че статията ми нѣмаше никаква тенденция да създава неудобни позиции срѣщу учителството отъ страна на общинскитѣ финансисти, толкова повече, че до колкото познавамъ тия послѣднитѣ, тѣ не сж способни на злобна проява къмъ които и да е и че тѣ никога нѣма да оплатятъ по такъвъ начинъ, както учителитѣ си въобразяватъ, на своитѣ хулители.

Водимъ отъ изказанитѣ съображения и прѣдъ видъ обстоятелството, че съ първата си резолюция учителитѣ, хвърлятъ обиди направо въ лицето на секретарь бирницитѣ, а не на кметоветѣ, съ съжаление отбѣлзвамъ, че немога да изпълня изканието на уважаемитѣ учители, за да отегля обвиненията си писани по тѣхенъ адресъ,

защото ясното разбиране на логиката не ми позволява да сторя това. Другъ би билъ въпроса, ако въ първата резолюция, имаше най малка и разтеглива мисль, отъ която да се разбира, че обвиненията на учителитѣ се отнасятъ къмъ кметоветѣ, а не къмъ секретаръ бирницитѣ. Но понеже такова липсва, ще се съглася да отегля писаното само при едно благородно признание на сторена грѣшка.

Колкото се отнася до апела на учителството къмъ съюза на общинскитѣ и окръжнитѣ чиновници и служици да прикани съюзнитѣ си членове да не обръщатъ внимание на *прѣтълкуванията*, които правя ще кажа, че ще чакамъ да видя какъ съюза ще се произнесе и дали и той неще *прѣтълкува* намѣренията на Никополскитѣ учители.

Понеже съюза обѣщава да се повърне по този въпросъ, въ съюзния органъ и понеже нѣмамъ тази възможность да чакамъ до неговото произнасяне, длѣжа да заявя, че ще се повърна повторно върху него другъ пътъ по обширно.

Коледа 1906 год.
Ловечъ.

А. Парашевъ.

Общинско Счетоводство.

Изпълнение на общинския бюджетъ.

(Продължение отъ кн. IV).

В. Веществени разходи.

§ 6.

Канцелярски разноски (чл. 72 п. 2) включително печатане обявления и други книжа, купуване книги и абониране на вѣстници и списания.

Подъ название «канцелярски разноски», споредъ правилника за способа на произвеждане държавнитѣ разходи, се разбиратъ разходитѣ за: а) хартий, бланки, мастило, пера, моливи, перодръжки, попивалки, гъби, транспоранти, конверти, клей, гума, оплати, руда, воскъкъ, игли, кордоне, конци, платно, канапъ, ножчета, линий, ножици, компасъ, мастилници, хектографи, литографи, печати, топломѣри, сбтомѣри и други подоспирни, които сж необходими за писмената часть въ всѣка канцелария; б) метли, кибритъ, вода (въ мѣстата гдѣто тя се продава), стъкла, чаши, сапунъ за миене и кърпи за бърсане; в) стойността на «държавенъ вѣстникъ» и и всички други вѣстници, списания, закони, правилници и сборниците на окръжнитѣ писма отъ разнитѣ министерства, нуждни на общинскитѣ управления; г) изплащане служебни телеграми, писма, посылки, пощенски марки, пощенски такси разноснитѣ за прѣводъ помощитѣ изпращани на разнитѣ благотворителни дружества и други разноски по прѣпращане официални писма, пакети и посылки до разнитѣ държавни, обществени и частни учреждения и лица, когато прѣпискитѣ сж отъ интересъ на общината; д) чистене и мазане канцеларитѣ, прѣнасяне вещи отъ една канцелария въ друга и малки поправки, като счупени стъкла, поставяне видане и чистене соби, чистене нуждницитѣ, сечене дърва и други подобни разходи; е) купуване необходими мате-

рияли за литографиитѣ, цингрофиитѣ и хектографиитѣ; ж) купуване необходимитѣ книги за обвивка, опаковка и покривка на разни пакети, посылки и маситѣ въ канцеляриитѣ; з) разноскитѣ за подвързване на всичкитѣ закони, правилници, вѣстници, списания и разнитѣ други книги, които сж необходимо употребление въ канцеляриитѣ; и) всичкитѣ дѣловодни и смѣтководни книжа нуждни на общии. управления, папки, прѣписки, описи и пр.; к) разноскитѣ, които биха станали по даване съдѣйствие на държавнитѣ бирници, за прѣнасянето имъ отъ една община до друга, каквото общ. управление е длъжно да дава на бирницитѣ съгласно чл. 49 отъ закона за събиране прѣжитѣ данъци; л) разходитѣ за публикациитѣ на разни обявления въ разни вѣстници и списания; за печатане разни общински наредби, форми, наставления, разпореждания и пр. и м) всички други разходи, които ставатъ за прѣдмети необходими за общинскитѣ канцелярии и които по своето естество и характеръ се отнасятъ къмъ канцелярскитѣ разноски.

Канцелярскитѣ принадлежности се доставятъ винъги чрѣзъ търгъ. Отъ това правило правятъ изключение направенитѣ разноски за: книги, списания, вѣстници, държавния вѣстникъ, пощенски марки, такси за телеграми, колети, посылки, разходитѣ по принасяне държавнитѣ бирници, разходитѣ за публикациитѣ на обявления въ списания и вѣстници и други подобни.

Търговетѣ за доставката канцеллрскитѣ принадлежности се произвеждатъ съгласно закона за общественитѣ прѣдприятия по начина и способа, както това сме указали на друго мѣсто, по рано, въ списанието си. — За да не се явятъ недуразумения по изплащане разходитѣ отъ параграфа за канцелярскитѣ разноски, които се извършватъ безъ търгъ, а именно тия които посочихме малко по горѣ, като по какъвъ начинъ би могло да стане това, считаме за необходимо да пояснимъ този случай, малко по обширно.

Въ чл. 346 отъ правилника за прилагане закона за селскитѣ общини е казано, че кмета може да извърши работи и доставки безъ търгъ на сума до 100 лева по всѣки разходенъ параграфъ отдѣлно. При гласуване

бюджета на общината общинския съвѣтъ е обязанъ да опрѣдѣли размѣръ до колкото може да се харчи безъ търгъ и който не може да надминава 100 лева. — Отъ това слѣдва, че ако и да има произведенъ търгъ за доставка канцелярскитѣ принадлежности, секретарь бирника може да произвежда по сщия параграфъ и разходи за доставка на прѣдмети или за извършване работи, които по своето естество и характеръ немогатъ да минатъ въ търговото дѣло. Защото, търгътъ се произвежда за ония прѣдмети, които могатъ да се доставятъ, чрѣзъ него; но не и за тия каквито сж разноскаитѣ за публикации на обявления, стойностъ на книги, вѣстници и списания, пощенски разноски, почистване и измазване канцелярията и др. Отъ това слѣдва да се разбира, че при гласуване бюджета, общинския съвѣтъ трѣбва да гласува кредитъ по този параграфъ не само сумата, която е потрѣбна да удовлетвори произведения за канцеларски разноски търгъ, а и нѣщо по-вече, за да могатъ да се посрѣщатъ и ония разходи, които немогатъ да се произвеждатъ съ участието на тържната комисия. Така. Ако една община е произвела търгътъ за доставка на канцелярскитѣ принадлежности и за него сж потрѣбни 300 лева, съвѣта трѣбва да гласува кредитъ най малко 350 лева, за да може съ сумата 50 л. да се посрѣщнатъ разходитѣ за държавния вѣстникъ, за други книги, списания, закони и пр. каквито изброихме по горѣ.

Търгътъ за доставката на канцелярскитѣ принадлежности виняги трѣбва да се произвежда отъ началото на годината, и никога не слѣдъ като бжде изхарченъ опрѣдѣления отъ съвѣта размѣръ, до когото може да се харчи безъ търгъ. — Това трѣбва да става така, защото ако общинския съвѣтъ е опрѣдѣлилъ този размѣръ до 100 лева и секретарь бирника изхарче тая сума, та слѣдъ това да произвежда търгъ за прѣзъ останалото врѣме, ще извърши нередовности, които виняги въ резултатъ ще даватъ задължения при ировѣрката на годишния му отчетъ. Извѣстно е на всички отчетници, че въ началото на всѣка финансова година ставатъ разходи най-вече по параграфа за канцелярскитѣ раз-

носки. Тогава именно се доставят всички дѣловодни и счетоводни книжа и разни други канцелярски потрѣби, стойността на които обикновено бива около 50—60 л., а нѣкъдѣ и по-вече. Ако тия разноски се изплатятъ отъ размѣра опрѣдѣленъ за харчене безъ тѣргъ и който да вземагъ за норма максимума 100 лева, тоя размѣръ ще се укаже отъ послѣ недостатъченъ за другитѣ нужди, които немогътъ да се удовлетворяватъ чрѣзь тѣржни доставки. Ясно е мислимъ за всѣкиго, че ако отъ него (размѣра) се похарчатъ 60 лева за дѣловодни, смѣтководни и др. книжа, отъ него свободни ще останатъ само 40 лева, отъ които обязательно ще се изплатятъ 25 л. за държавенъ вѣстникъ и ще останатъ слѣдователно свободни само 15 лева, които едвали ще сж достатъчни да се измиятъ 2—3 пжти чрѣзь годината по доветѣ на стаитѣ въ които се помѣщава общинското управление, а за останалитѣ нужди неможе и да се говори. — Мнозина отчетници мислятъ, поне това можахме да забѣлѣжимъ отъ многото запитвания, които ни се правятъ по канцелярскитѣ разноски, че щомъ се израсходва кредита по този параграфъ, той може да бжде усиленъ съ такъвъ отъ параграфа «непрѣдвидени разноски» и съ това усиление давало се възможность да се харчатъ още други 100 лева безъ участието на тѣржната комисия. Това мислене колкото е неправдоподобно, толкова е и противорѣчиво на чл. 346 отъ правилника за селскитѣ общини, споредъ когото безъ тѣргъ може да се харчи до 100 лева, ако до тая сума общинския съвѣтъ опрѣдѣли, по всѣки параграфъ отдѣлно и то прѣзь цѣлото бюджетно упражнение. Въ никой случай размѣра 100 лева не може да се увеличава. Нѣщо повече, ако съвѣта е опрѣдѣлилъ размѣръ до 50 лева, той не може да бжде увеличенъ прѣзь бюджетното упражненне, ако и да има още 50 лева до максималния размѣръ. Наистина прѣнасяне на суми отъ параграфа «непрѣдвидени разноски» може да става, но това се отнася до общия кредитъ по известенъ параграфъ, но никакъ не до размѣра, когото общинския съвѣтъ опрѣдѣля за харчене безъ тѣржна комисия.

Повтаряме да отбѣлѣжимъ, че по тоя параграфъ могатъ да ставатъ, а и отъ практиката сме положително увѣрени, че ставатъ най голѣми нередовности. За да се избѣгнѣтъ тѣ, несъмнено е, че това е прѣка зависимостъ на самитѣ отчетници. Ако тѣ нагодятъ своитѣ бюджети по такъвъ начинъ, щото всѣкога да иматъ възможностъ за изпълнение безпогрѣшно бюджетнитѣ операции, не ще иматъ и никога какви да е неприятности. А това може да стане само когато търгътъ бѣде произведенъ, кредитъ за него гласуванъ въ бюджета и освѣтъ него има свободни суми за харчения по сжщия параграфъ зм нуждитѣ, които не могатъ да се удвѣтворяватъ чрѣзъ търгъ и които ще се удвѣтворяватъ отъ размѣра до 100 лева, изразходванъ безъ участието на тържната комисия.

Изплащане разходитѣ за канцелярски принадлежности става направо на кредиторитѣ. Ако доставката на тия принадлежности е отдадена на прѣдприемачъ чрѣзъ публиченъ търгъ, сумитѣ се изплащатъ нему навѣднѣжъ или на срокове, споредъ склучения контрактъ. Ако споредъ контракта, общинското управление е длъжно да изплати на 5 или 6 срока, секретарь бирникътъ постѣпва така: при изплащане първия срокъ къмъ платежната заповѣдь на кмета прилага: прѣписъ отъ поемнитѣ условия за търгътъ, прѣписъ отъ контракта, и отъ списъка за единичнитѣ цѣни на прѣдметитѣ и смѣтка за доставенитѣ прѣдмети. Сумата се изплаща на прѣдприемача срѣщу разписката отпечатана върху самата платежна заповѣдь, ако тя е издадена на негово име, или срѣщу отдѣлна разписка, ако заповѣдта е издадена на друго име. Смѣтката за доставенитѣ материали винжги се завѣрява отъ кмета, че вписанитѣ въ нея прѣдмети сж доставени отъ прѣдприемача и получени въ общинското управление. — При изплащане послѣдующитѣ срокове, къмъ издаденитѣ платежни заповѣди се прилага само смѣтка за доставенитѣ прѣдмети, надлежно завѣрени отъ общинския кметъ. При изплащане послѣдния срокъ, къмъ платежната заповѣдь се прилагатъ сжщитѣ документи, както при изплащане първия срокъ или пъкъ самата търгова прѣписка. Неза-

висимо отъ това къмъ тази заповѣдь се прилага още и записка отъ секретарь бирника, въ която се означаватъ всичкитѣ прѣдидуци платежи заедно съ номерата и датитѣ на платежнитѣ заповѣди.—При всичкитѣ срокове на платежитѣ, секретарь бирника е длъженъ да изисква свидѣтелство за платени данъци отъ прѣдприемача.

Когато се изплащатъ суми за публикации на обявления, извѣстия и пр. въ нѣкой вѣстникъ, къмъ платежната заповѣдь, която се издава въ такъвъ случай на името на секретарь бирника, се прилага броятъ отъ вѣстника, въ когото е напечатано обявлението, извѣстието и пр. и квитанция или разписка отъ редакцията или администрацията на вѣстника. — Изплащане абонаментъ на вѣстници, списания или стойность на книги, закони, правилници и др. става, срѣщу разписки или квитанции издавани отъ редакциитѣ или администрациитѣ, или най послѣ отъ частнитѣ продавачи винжки завѣрявани отъ кмета, че книгитѣ, законитѣ и пр. сж получени въ общ. управление, или пъкъ че се редовно получаватъ ако изплащаната сума е за вѣстници и списания. Независимо отъ тая завѣрка, върху разписката или квитанцията се отбѣлзва №-ра подъ когото сж записани тия книги, списания, вѣстници и пр. въ каталога на общината.

Сжщо така се отбѣлзва №-ра на статията подъ която сж записани въ инвентара на общината и ония прѣдмети, които прѣдставляватъ отъ себе си извѣстна трайность, като напр. мастилници, транспоранти, ножчета, линии, хектографи, цинграфи, литографи, печати и др. подобни.

Платежнитѣ заповѣди за изплащане абонаменти на вѣстници и списания се издаватъ на името на секр. бирника, а такива за покупка на книги, закони и пр. на името на прѣкия кредиторъ, ако въ момента на издаване заповѣдта е въ общината, въ противенъ случай — на името на секретарь бирника.

За всички други канцелярски нужди, като почистване канцеларията, прѣмѣстването ѝ, почистване нуждницитѣ, копуване чаши за вода, сапунъ за миене, кърпи за бърсане и други подобни се изискватъ само смѣтки

(разписки) въ които подробно се изброяват прѣдметитѣ и се завѣрватъ отъ кмета, че тѣ (прѣдметитѣ) сж доставени въ управлението, или пъкъ, че посоченитѣ работи дѣйствително сж извършени. Тия разписки се прилагатъ къмъ платежната заповѣдь. По сжщия начинъ се постѣпва и тогава, когато за доставката на канцелярски материали не е произвеждатъ търгъ, т. е. когато общия разходъ за тѣхъ прѣзь цѣлата година, не надминава сумата 100 лева.

Къмъ платежнитѣ заповѣди за изплащане разнокитѣ за телеграми, писма, посылки, пощенски такси, се прилагатъ разписки издавани отъ телеграфо пощенскитѣ станции и прѣписи отъ самитѣ телеграми и писма, за да се вижда че дѣйствително тѣ сж отъ служебенъ характеръ.

Какъ заповѣдитѣ за изплащане разходи за подвѣрзване на книги, закони и пр., ако това не е станало чрѣзь публиченъ търгъ, се прилага описъ на всички подвѣрзани книги, закони и пр. върху които кмета прави завѣрка, че тѣ дѣйствително сж подвѣрзани. Ако пъкъ подвѣрзията е станала чрѣзь публиченъ търгъ, къмъ платежната заповѣдь се прилага цѣлата тържна прѣписка. И въ двата случая, ако книговъзецътъ (подвѣрзачътъ) е отъ общината платежната заповѣдь се издава на негово име и самъ той подписва отпечатаната върху нея разписка. Ако ли пъкъ не е отъ общината, платежната заповѣдь се издава на името на секр. бирника, който подписва разписката, а при прѣдаване сумата на кредитора взема отдѣлна разписка която прилага къмъ платежната заповѣдь.

§ 7.

Освѣтление, отопление, купуване и подържане мебели (чл. 72 п. 3).

Къмъ този параграфъ се отнасятъ три вида разходи: *отопление, освѣтление, купуване и подържане мебели*. Тия разходи се извършватъ изключително за нуждитѣ на общинската канцелярия, общинското управление. Понеже всѣки единъ отъ тѣхъ прѣдставлява нѣщо отдѣлно, самостоятелно, ний ще ги разгледаме тоже отдѣлно всѣки

единъ, ако и въ бѣджета да се прѣдвижда общъ за тѣхъ, въ единъ разходенъ параграфъ, кредитъ.

А. Освѣтление. Материалитѣ за освѣтление на общинската канцелярия сж: газъ, масло, свѣщи и други подобни. Доставка на тия материали може да става чрѣзъ търгъ и по доброволно съгласие; т. е. да се доставятъ тогава, когато сумата за тази имъ доставка за прѣзъ цѣлата година може да прѣдставлява нѣщо по крупно, по голѣма. Въ държавнитѣ учреждения, споредъ правилника за способа на произвеждането държавнитѣ разходи, тия материали винжги се доставятъ безъ търгъ, направо отъ продавачитѣ. Ако и да е казано въ чл. 351 отъ правилника за селскитѣ общини, че общинскитѣ разходи се произвеждатъ по сѣщия начинъ, както и държавнитѣ, това правило тукъ не може да се приложи въ смисълъ, доставката освѣтителнитѣ материали да става безъ търгъ, защото това е въ прѣка зависимостъ отъ общия кредитъ прѣдвиденъ въ този параграфъ за разходъ. Макаръ разходитѣ произвеждани по § 7, да сж три отдѣлни и независими единъ отъ другъ разходи, не може по никакъвъ начинъ да се мисли че за всѣки отъ тѣхъ може да се израсходва до 100 лева безъ тържната комисия, ако общинския съвѣтъ опрѣдѣли такъвъ размѣръ, защото ще излезе, че по този параграфъ кмета и секретаръ бирника ще можтъ да извършватъ по този начинъ разходи до 300 лева, а това е противно на ясната смисълъ на чл. 346 отъ правилника за селскитѣ общини. — За да не се подпада и тукъ въ грѣшки, при опериране бѣджета секретаръ бирника трѣбва да има ясна прѣдстава за разходитѣ, които има да произвежда по този параграфъ. Отъ опрѣдѣления максимумъ отъ общинския съвѣтъ за разходъ безъ участие на тържната комисия, той може да прави такова разпрѣдѣление, щото ако той е недостатъченъ за всичкитѣ нужди на § 7, да го употреби само за една или за двѣ отъ тѣхъ, напр. за освѣтление и отопление, за освѣтление и купуване и подържане мебели, или пъкъ за отопление и мобили, а за останалата нужда, която не може да се посрѣшне отъ този максимумъ да произведе публиченъ търгъ. — Имайки прѣдъ видъ, че въ

селскитѣ общини се харчатъ много малко материали за освѣтление на общинеката канцелярия, ний нѣма да се впушаме въ начина за доставката на тия материали съ търгъ, и ги минаваше като доставяни направо отъ продавачитѣ.

Извършенитѣ по този начинъ разходи се оправдаватъ само съ една платежна заповѣдь, въ графата на която «прѣдметъ на разхода», се изброяватъ купенитѣ материали и кредитора се подписва направо въ разписката отпечатана върху платежната заповѣдь, която се издава на негово име.

Б. Отопление. Материали за отопление сж: дърва, въглища (кюмюръ), слама и други подобни. Доставката на тия материали става тоже по два начина: чрѣзь търгъ или безъ търгъ. Доставката по единия или другия начинъ се извършва въ зависимостъ отъ нуждата и обстоятелствата, които указахме въ пунктъ *а* за освѣтлението. Много естествено е, че ако доставката на материалитѣ за отоплението е голѣма, т. е. ако само за нея сж потрѣбни 100 и по вече лева, тя трѣбва да стане непрѣмено съ търгъ. Но, ако за тази доставка сж достатѣчни за прѣзь цѣлата година 70—80 или по малко лева и за освѣтлението ще сж достатѣчни 20—30 лева тоже за прѣзь цѣлата година, или всичко за двѣтѣ нужди 100 лева, при условие, че общинския съвѣтъ при гласуване бюджета е опрѣдѣлилъ разходитѣ безъ търгъ да ставатъ до тая сума (100 лева), търгъ за доставка материали за отопление не се произвежда.

Ако за тия материали се произведе търгъ, разхода се оправдава, съ прилагане къмъ платежната заповѣдь цѣлата тържна прѣписка, ако доставката става навѣднжжъ. Ако ли пъкъ тя става на срокове, къмъ платежната заповѣдь за първия платежъ се прилага прѣписъ отъ поемнитѣ условия, прѣписъ отъ контракта, прѣписъ отъ протокола на общ. съвѣтъ за възлагане върху прѣдприемача търгътъ и завѣрена отъ кмета смѣтка за че показанитѣ материали дѣйствително сж доставени въ общ. управление. Къмъ платежнитѣ заповѣди за послѣдующитѣ платежи се прилагатъ само смѣтки за доставенитѣ материали, винжги завѣрени отъ кмета за дѣйствителността на доставката.

Къмъ платежната заповѣдь за послѣдния платежъ, се прилататъ сжзитѣ документи, както и при първия платежъ, или пъкъ цѣлата търгова прѣписка. Независимо отъ това секретарь бирника прави бѣлѣжка за № № п датитѣ на платежнитѣ заповѣди, съ които сж изплатени прѣдшествующитѣ платежи.

Ако ли пъкъ доставката на материалитѣ за отопление става направо отъ продавачитѣ безъ търгъ, разхода се оправдава само съ разписки подписани отъ кредиторитѣ и отпечатани върху самитѣ платежни заповѣди.

В. Купуване и подържане мебели. Мебели въ селско общинскитѣ управления, се считатъ слѣднитѣ прѣдмети: маси, столове, шкафове, етажерки, ламби, печки, пердета, закачалки за дрѣхи, канапета, карти, портрети, мушамы за маси, мушамы или други платове за пода въ стаитѣ на общ. управление, дилафъ (маша) за огънъ, графа за вода, плювалници, пепелници, истривалки за обувката и други подобни.

Разходитѣ за тия мобили се отнасятъ къмъ този параграфъ. Сжщо къмъ него се отнасятъ и ония разходи, които ставатъ за поправката (репарацията) на старитѣ и поврѣденитѣ мебели.

Доставката на мебели става чрѣзъ търгъ, ако се прави тя за по-вече такива, т. е. ако общ. управление има нужда отъ нѣколко мобила наведнѣжъ. Но, ако сж потрѣбни мобили въ малко количество, стойността на които може да се изплати отъ размѣра опрѣдѣленъ отъ общинския съвѣтъ за разходъ безъ тържната комисия, като не се забравятъ нуждитѣ за освѣтление и отопление на общинското управление, тя се извършва по ступански начинъ, т. е. безъ търгъ.

Разходитѣ, за които има произведенъ търгъ, се изплащатъ навѣднѣжъ на прѣдприемача и къмъ платежната заповѣдь се прилага цѣлата търгова прѣписка. Когато пъкъ доставката става направо отъ продавачитѣ, т. е. не по търгъ, разхода се изплаща само срѣщу разписка отъ продавача и платежна заповѣдь на кмета.

Въ единия и другия случай, щомъ се получатъ прѣдметитѣ (мебелитѣ) секретарь бирника веднага ги записва въ инвентарната книга на общината и върху

разписката се отбѣлѣзватъ № №-та подъ които сж записани въ тая книга. Безъ такива отбѣлѣзвания разхода се счита за не правилень.

Освѣнъ това, кмета завѣрjava всѣка разписка по която сж пзплатени стойностиѣ на мобилитѣ, въ смисль, че тия мобили сж получени въ управлението.

Поправката (репарацията) на мобилитѣ винжги става по ступански начинъ, безъ търгъ. Изплащанията на тия разходи ставатъ по сжщия начинъ, както и ония за доставката на нови мобили безъ търгъ. Документитѣ въ такъвъ случай се завѣрjватъ отъ кмета въ смисль, че поправката на мобилитѣ дѣйствително е извършена.

Повтаряме да напомнимъ, че кредита по визирания тукъ параграфъ 7, като общъ за освѣтлението, отоплението и доставката и поправката на мобилитѣ, винжги трѣбва да се израсходва по такъвъ начинъ щото да се избѣгватъ нередовностиѣ.

Ако опрѣдления отъ общ. съвѣтъ размѣръ за харчене безъ търгъ, не е достатъченъ за тия три вида разходи за прѣзъ цѣлага финансова година, то нѣка съ този размѣръ се посрѣщатъ само тия разходи, за които той би билъ достатъченъ, а за останалитѣ да се произвежда търгъ. Никога не трѣбва да се харчи отъ така опрѣдления размѣръ и за тритѣ вида разходи отъ началото на годината, а отъ послѣ да се произвежда търгъ тоже за тритѣ разхода.

Това, казваме, не бива да става така, защото производството на три търга е доста голѣмо обрѣменение въ писмената работа на секретаръ бирника, когато вмѣсто три търга, ако се спазва казания по горѣ редъ, може да се произведе само единъ такъвъ. Имено това е важното условие, което трѣбва да има прѣдъ всѣкога единъ разпоредителъ и отчетникъ по бжджета.

(Слѣдва).

Служебни.

Ревизионитѣ комисии при селско общинскитѣ управления.

Послѣднѣото измѣнение на правилника за прилагане закона да селскитѣ общини (сега въ сила), по край другитѣ нововѣдения, които допринесе въ областта на финансово икономическото положение на селскитѣ общини е и института на ревизионитѣ комисии. Прѣдвиждането и узаконяването на тоя институтъ има единственото значение да подобри до нѣкъдѣ, ако не напълно, некрасивото финансово положение на общинитѣ, въ което тѣ до сега се намираха; да се създаде единъ дѣйствиеленъ контролъ надъ дѣйствиата на общинскитѣ отчетници и да повдигне култа въ финансова смисълъ на самитѣ общини и отчетници. — Съ въвеждане на този институтъ, законодателя е изтъкнжлъ до колко общинскитѣ интереси трѣбва да се цѣнятъ, да се пазятъ и повдигатъ на онова положение, което да дава ефикасна жизнеспособность на тия автономни учреждения, интереситѣ на които като бѣха до скоро повѣрени въ ржцѣтѣ на хора неопитни и далечъ неподготвени за финансови операций, биваха винжги изложени на рискъ за понататѣшна възможна проява на каква да е жизнеспособность.

Селскитѣ общини, благодарение на обстоятелствата и функциитѣ на които е сложено тѣхното сжществуване, не сж бивали прѣдметъ на такова внимание отъ страна на правителството, на каквото сж бивали градскитѣ общини, ако и еднитѣ и другитѣ да сж чисто автономни учреждения. — Градскитѣ общини, състоящи се отъ по другъ елементъ, отъ по напрѣдничави и либерно-просвѣтителни хора, сж измѣнявали условията, налагали сж извѣстни нужди въ форма на реформено дѣло, които сж издали нуждата отъ поставяне тия автономни еде-

ници на по други начала, отъ колкото сж тия на селскитѣ общини. И взремъ ли се въ историческото минало и развитие на градскитѣ общини, ний ще видимъ едно твърдѣ голѣмо различие въ финансовото имъ управление, отъ това на селскитѣ.

Бившия режимъ на финансово управление въ селскитѣ общини, не закѣсне да даде реакциони срѣдства за положението имъ, а това — да обърне вниманието на правителството и да му наложи измѣнението корено на тоя отживѣлъ вѣкътъ си режимъ.

Заедно съ измѣние правилата на селското счетоводство и въвеждане ревизионата комисия въ селско общинскитѣ управления, вѣвѣде се такава и въ градскитѣ общини.

Въ послѣднитѣ тая комисия се състои отъ държавния контрольоръ (а гдѣто такъвъ нѣма отъ главния учителъ), кметътъ или помощника му и двама членове отъ общинския съвѣтъ. По въвеждане тая комисия въ градскитѣ общини, ний намираме въ окр. № 9909/905 г. на финансовото министерство, такива възгледи, такива желаня и надѣжди изказани отъ правителството къмъ тия комисий, за добрата урѣдба на градскитѣ общини, които всѣцѣло рисуватъ въ най ясна форма както длъжноститѣ на тоя новъ финансовъ институтъ, така и бждания колоритъ, съ когото трѣбва да се отличава финансовото положение на тия автономни единици.

Съ това окржжно отправено до държавнитѣ контрольори, г. финансовия министръ казва:..... *Съ това, наистина, вамъ се създава една съвзршено нова работа, но тя не е и не трѣбва да бжде чужда за васъ. Тя е една отъ най важнитѣ работи по обществената отчетность у насъ. А нѣкъ безспорно е, че, ако не се подобри обществената ни отчетность, не може да усилва държавата.*

Съ горѣцитирания членъ отъ тоя правилникъ се дава възможность на васъ, контрольоритѣ по държавната наличность — лицата, които най много работите по тая отчетность, да поработитѣ и по обществената, да контролирате, изпзлмяватъ ли се правилно новитѣ, подобрѣнитѣ наредби по общинската отчетность — да бждете единъ видъ контрольори и по послѣднията. Съ тоя членъ отъ правилника

ви се дава възможност да употребите вашитѣ знания и вашата опитност по държавната отчетност за подобрѣние на общинската; съ него ви се дава възможност да поработите и възгъ отъ вашитѣ канцелярии за подобрението ѝ въобще. Нѣщо повече, съ него ви се дава възможност да изпълните и единъ свой граждански дългъ къмъ общинитѣ, въ които живѣте — да помогнете съ умѣлото си контролиране на тѣхнитѣ стопански работи за подобрение на материалното имъ сѣстояние. И не се съмнявамъ, че вие ще вземете при сърдце тая работа и ще да я изпълните, както по—добава на васъ, като добри чиновници и граждани.

Ако така възкликва финансовия министръ, ако съ такъвъ позивъ той се обръща къмъ държавнитѣ контролори, за добрата уредба на градскитѣ общини, ако той ги поканва да употребятъ своитѣ познания въ полза за подобрение на материалното имъ сѣстояние, — длъжностъ, която той посочва още и като тѣхенъ граждански дългъ, защо и ний да не възклинемъ съ съшитѣ думи и мировзрения на финансовия министръ, къмъ ревизионитѣ комисии въ селскитѣ общини за добрата финансова уредба на тия послѣднитѣ! Защо да не зачетемъ тая длъжностъ наложена на членоветѣ отъ тая комисия, най малко като тѣхенъ граждански дългъ къмъ общинитѣ въ които тѣ живѣятъ? — И ний, както и самия законодатель, които имаше пристърдце уредбата на селскитѣ общини въ това отношение, не се съмняваме въ жертвата на този граждански дългъ на членоветѣ отъ селскитѣ ревизиони комисии. Нашиѣ, както и на самия законодатель, надежди въ случая падатъ най много върху главнитѣ учители, които като най интелегентна сила съ по разширени умствени критгозори, съ повече познания и надѣхани съ желанието да работятъ за обществото, ще положатъ всички усилия и трудъ за повдигане и на селскитѣ общини на онова финансово стъпало, на което г. министърътъ се стрѣми, посредствомъ държавнитѣ контролори, да постави градскитѣ общини.

Наистина работата, която прѣдлежи да изпълнява ревизионата комисия е тежка, непонятна и неизвѣстна за членоветѣ на тая комисия. Сложността, която прѣдставляватъ изобщо финансовитѣ операции, е била далечъ

неизвѣстна на членоветѣ отъ тая комисия, особно пѣкъ на главнитѣ учители. Но, това мислимъ едва ли ще послужи като мотивъ за разочерованието имъ да изпълнятъ своя граждански дългъ. — Нищо не може да остане чуждо, незасѣгнато отъ знанията на интелекта, който е въдушовенъ отъ желанието да поработи за подобрѣние обществената отчетностъ, комуто е присърдце изпълнението на своя граждански дългъ, комуто най послѣ като гражданинъ на една община, е мило за нейния финансовъ разцвѣтъ.

Водими само отъ тия начала, благородността на които високо цѣнимъ, ний силно вѣрваме, че г. г. главнитѣ учители, въ трудоветѣ и старанията за придобивъ на по-вече и по-вече познания не се съмнѣваме, ще положатъ всички усилия и старания и съ течение на врѣмето ще положатъ такава дѣйностъ по ревизията на селско общинскитѣ финансови операции, резултатитѣ отъ която дѣйностъ ще даде изключително подобрѣние на материалното състояние на самитѣ селски общини.

Тукъ ще се занимаемъ съ указанията на длѣжноститѣ, правата и отговорноститѣ които иматъ ревизионитѣ комисии, като ги сравнимъ съ оная на ревизионата комисия при държавнитѣ контролорства.

Понеже правилника за службата на контролорствата по държавната отчетностъ, тоже прѣдвижда ревизиона комисия, както и това прави правилника за селскитѣ общини, за малко ще да се спрѣмъ да разгледаме на кратко правата и длѣжноститѣ на тая комисия, за да ни бжде отпослѣ по лѣсно въ разбирателството на ония на общинскитѣ ревизиони комисии.

Чл. 213 (извлечение само отъ този членъ).....
Провѣрѣва приходнитѣ и разходни документи съ записанитѣ операции въ касовата книга, за да се види дали сж записани въ послѣдната редовно. Прѣброява находящата се въ хранилището и каситѣ наличностъ и се удостоверява дали тя, както по общата си сума, така и по монетно, се сравнява съ показаната наличностъ по монетаря и касовата книга. — Провѣрѣва да ли сж държани правилно главнитѣ книги и дали всичкитѣ постъпили суми и произведени разходи сж записани

правилно въ съотвѣтствующитѣ смѣтки. — Провѣрва дали сж държани правилно материалнитѣ книги за цѣннитѣ книжа, дали полученитѣ суми отъ продаденитѣ такива книжа сж записани въ касова и приходната книги. Слѣдъ това провѣрва находящитѣ се на лице цѣнни книжа и сравнява полученото отъ тая провѣрка количество дали е равно съ това показаното въ материалнитѣ книги, по отдѣлно за всѣки видъ. — Прѣглежда, дали се държатъ въ добѣръ редъ и на сухо и сигурно мѣсто, цѣннитѣ книжа.

Въ случай, че комисията забѣлѣжи нѣкой малки грѣшки и упушения, отбѣлѣзва това въ ревизиония актъ (чл. 215). — Ако ли пъкъ тя констатира злоупотрѣблениа и дефицитъ, освѣнъ бѣлѣжитѣ въ акта, комисията отстранява контролъора, запечатва всички каси и самото контролъорство и телеграфически съобщава на финансовото министерство случката, което делегира лице за произвеждане щателна ревизия (чл. 216).

Това сж задълженията и правата на тая комисия. Никждѣ въ този правилникъ не е казано, че нередовнитѣ по документитѣ открити при провѣрката имъ отъ Върховната смѣтна палата, заедно съ контролъора отговаря и ревизионата комисия.

Тово обстоятелство ний изкаме добрѣ да се запомни отъ всички, защото на много мѣста общинскитѣ ревизиони комисии (особно главнитѣ учители) отказвали сж да правятъ своитѣ ревизии въ края на всѣко тримѣсечие, отъ страхъ да не би да повлѣкътъ върху си материална отговорность, за нередовноститѣ, които биха съществували при ревизията и които тѣ поради неподготовката си за тая работа, немогътъ да откриятъ.

Сега да видимъ, какво трѣбва да прави ревизионата комисия при селскитѣ общини прѣзъ всѣко тримѣсечие отъ финансовата година,

Споредъ чл. 446 отъ правилника за прилагане закона за селскитѣ общини, ревизионата комисия има право, а даже и длъжна е да провѣрва: 1) Дали редовно сж записани по книгитѣ всички постъпили и изразходвани суми прѣзъ изтеклото тримѣсечие, като сравнява книгитѣ помежду имъ, а съ тѣхъ — приходоразходнитѣ документи;

2) дали наказаната въ книгата наличностъ се намира въ касата на отчетника; 3) дали извънбюджетнитѣ суми, цѣнни книжа и вещи и удостовѣрения се намиратъ на лице (чл. 421, 423 и 430 отъ тоя правилникъ); 4) дали се събиратъ приходитѣ напълно и точно въ размѣра и по начина, опредѣлени въ закона или съ рѣшение на общинския съвѣтъ, както и въ опредѣленитѣ срокове, и да ли сж внесени по принадлежностъ и записани напълно събранитѣ приходи: а) по квитанцинитѣ книги (обр. № № 3, 16 и 38); б) по свидѣтелствата за стопанисване и билетитѣ за проданъ едъръ добитѣкъ; в) по прѣносигелнитѣ билети за изваденъ и вдигнатъ отъ кариеритѣ материалъ (чл. 436 отъ тоя правилникъ); г) по задграничнитѣ билети; д) по вѣдомоститѣ за заплатитѣ и по книгата за занори, за данѣкъ върху занятие, върхнини и за дългове; е) по всички суми които не постъпватъ по общия редъ, а се събиратъ и удържатъ за да се изпратятъ или прѣдадатъ другадѣ; ж) по издаденитѣ прѣзъ тримѣсечието свидѣтелства, подлежащи на такса, споредъ извлечение отъ изходящия дневникъ на общината; 5) по партиднитѣ книги за общинскитѣ дано-платци и длъжници; 6) точно по законитѣ и по рѣшенията на общинския съвѣтъ ли се произвеждатъ разходитѣ, съ и безъ посрѣдството на тържната комисия, и подкрѣпени ли сж съ достатѣчни и правилни документи; 7) книгата за процеситѣ на общината, и 8) обгербовать ли се книжата и документитѣ, съгласно съ закона за гербовия налогъ.

Ревизионата комисия произвежда своитѣ ревизии на всѣки три мѣсеца. Понеже бюджетното упражнение на единъ бюджетъ има 15 мѣсеца, то и ревизионата комисия е длъжна да произведе най-малко 5 ревизии по единъ бюджетъ.

Въ края на първото тримѣсечие което е и петото — послѣднѣо отъ бюджетното упражнение на изтеклата година (1 Януарий) комисията, освѣнъ гдѣто провѣрвява изброенитѣ въ чл. 446 случаи, но и приключва всичкитѣ смѣтководни книги по бюджета, чието упражнение тогава се приключва. Тия книги сж: партиднитѣ: приходна и разходна книги, книгитѣ обр. № 16 и 17 за

извънбюджетнитѣ суми, книгата за платежнитѣ заповѣди. — Приключване на партиднитѣ приходна и разходна книги става, като се подсѣбиратъ цифритѣ по всѣка открита смѣтка на всѣки параграфъ и пунктъ и ревизионата комисия подписва всѣка отдѣлна такава смѣтка. Книгата за платежнитѣ заповѣди се подписва и приключва на послѣдната страница, на която се свършватъ операциитѣ.

Въ края на второто и третото тримѣсечие комисията провѣрява изброенитѣ книги въ чл. 446 и приключва книгитѣ обр. № № 16 и 17.

Въ края на четвъртото тримѣсечие (2 Януарий), освѣнъ провѣрката, ревизионата комисия приключва: квитанционата книга, касовата книга, инвентара на движимитѣ имоти, каталога на библиотеката, книгитѣ обр. № № 50 и 51 за хранитѣ въ общинския хамбаръ, книгитѣ обр. № № 16 и 17 за извънбюджетнитѣ суми и книгата обр. № 73 за заловения и затворенъ въ общинския оборъ добитъкъ.

За всичкитѣ провѣрки, които комисията прави съставлява актъ въ три екземпляра, а за ревизията на 1 Априлъ въ четири. По единъ отъ тия актове се изпраща чрѣзъ окол. началникъ въ постоянната комисия, по единъ се прилага къмъ главния годишенъ отчетъ на бюджетното упражнение, и по единъ — за въ архивата на общината.

Всичкитѣ нередовности намѣрени при ревизията комисията указва въ акта.

За констатирани злоупотребления, комисията може да острани веднага отъ длъжностъ секретаръ бирника и веднага съобщава за това на окр. управителъ. Това право на комисията ако и да не е изрично указано въ правилника за селскитѣ общини, тя може да го присвои на основание чл. 216 отъ правилника за държавнитѣ контролорства.

При изтичане на всѣко тримѣсечие, секретаръ бирникътъ вѣднага свиква членовѣтъ на комисията съ писмена покана, която се подписва отъ всѣки членъ на комисията. Догдѣто комисията не провѣри операциитѣ за едно изтекло тримѣсечие, никакви операции за слѣ-

дующото немогът да се произведатъ. Обаче, ако комисията по една или друга причина откаже да извърши операциитъ за изтеклото тримъсечие, за да не се спира финансовата функция на общината секретаръ бирника съставлява отъ своя страна актъ за случката, тоже въ три екземпляра, съ когото постъпва по горния начинъ. Къмъ акта приложенъ при-отчета, прилага и поканата съ която е канилъ комисията за ревизия.

Ако само единъ отъ тримата члена на комисията откаже да вземе участие въ ревизията, останалитъ двама извършватъ провѣрката и подписватъ актоветъ. Срѣщу длъжността на неявилъ се членъ, се пише «не се яви».

Както отъ изложеното до тукъ, така и отъ всички наредби и правилници за всички други ревизиини комисии по разнитъ вѣдомства и учреждения, не се вижда да остава за каквито и да е нередовности намѣрени отъ компетентната властъ, слѣдъ ревизията извършена отъ ревизионата комисия, върху послѣдната каква да е материална отговорностъ. Мнѣнието и твърдението на мнозина, че върху тая комисия може да тежи материална отговорностъ е погрѣшно и като такава не бива да му се дава и най малкото значение.

Дали ревизионата комисия при селскитъ общински управления ще извърши призоването за което е създадена, близкото и недалечно бъдаще ще покаже. Намъ обаче, ще ни е приятно, само когато имаме щастливата възможностъ да констатираме благоприятни резултати отъ нѣйната финансово економическа дѣйностъ.

Белетристика

Пръвът път съ баща си въ църква.

Д-ръ Лаза К. Лазаревич.

(разказъ: Прѣводъ отъ сръбски*)

Имахъ, казваше, тогава едвамъ деветъ години. И самъ не се сѣщамъ за всичко подробно. Ще ви разкажа до колкото съмъ запомнилъ. И по-старата ми сестра знае за това, а по младиятъ ми братъ нищо не знае. Не съмъ изгубилъ ума си да му казвамъ.

Майка ми за много нѣща ми разказваше, когато поодрастнахъ и я запитвахъ. Бащи ми, разбира се никога ни дума!

Той, т. е. баща ми, се носеше чисто по турски. Като че ли го гледамъ какъ се облича: джемаданъ отъ червено кадифе, съ нѣколко ката сърмени гайтани, върху него кюркче отъ зелена чоха. Силяхъ прошаранъ съ сърма, въ него втикната една харбия, съ дрѣжка отъ слонова кость, и едно ножче съ сребърни кании и съ дрѣжка отъ сомова кость. Върху силяха паласки, а реситѣ отъ нея биеха по лѣвото бедро. Потури съ коп-риненъ гайтанъ и бикмета, а широкитѣ крачоли покрили до половина крака въ бѣлъ чоранъ и плитки емении. На глава турналъ кафявъ фесъ, па малко го накривилъ на лѣвата страна; въ ржцѣтѣ му абаносъ — чубукъ съ такъмъ отъ кехлибаръ, а отъ дѣсната страна подъ пояса увиснала, обшита съ сърма и халчици, тютюнева кесия. Сжщо конте!

Имаше характеръ — баща ми е, наистина, ала като почнахъ вече да разказвамъ, не струва да мърдамъ — имаше характеръ чуденъ. Извънредно сериозенъ, па само заповѣдва, и когато нѣщо каже, ако не изпълнишь, бѣгай дѣто ти видятъ очитѣ! Опърничавъ

*) Сп. Библиотека кн. III год. V.

и винаги иска да бъде неговото, т. е. никои не се осмѣляваше да му доказве нѣщо противно. Когато силно се разсърдеше, той псуваше алилуята Биеше само съ плѣсница и то, само единъ пжтъ, но брате, като перне, отведнѣжъ се сгромолясвашъ! Лесно се разсърдва; навжси се, захапва долната си бърна, засуква дѣсния мустакъ и го вирва нагорѣ, веждитѣ му се заключватъ на челото, а оние черни очи свѣткатъ. Леле! Тогава да дойде нѣкой да му каже, че не съмъ знаелъ «алекцията»! Не зная отъ какво толкова се боехъ, най сетнѣ и да ме плѣсне единъ пжтъ, та какво? Но азъ треперѣхъ отъ оние очи: като ги извърне, като изъ прашка, а ти, низнаспъ защо, ни отъ що, треперишъ като лист! Никога не се смѣеше, поне не като другитѣ хора. Същамъ се, единъ пжтъ държеше на скутъ малкото ми братче. Далъ му бѣше часовника да си играе, а моятъ Гьокица забралъ, па буга часовника въ устата на баща ми и кръщи изъ петни жили, за гдѣто той не ще да отвори устата си. Азъ и сестра ми прѣмрѣхме отъ смѣхъ, а и бащани почна нѣщо да се смѣе, па нѣколкото вжти развлече малко лѣвата страна отъ устата си и около лѣвото око му се набра кожата. Това бѣше голѣма рѣдкость, и ето така той се смѣеше, когато се случеше нѣщо, дѣто нѣкой другъ би разчекналъ челоститѣ си, та би се чуло дори въ тетребавата механа.

Спомнямъ си сжшо, когато умрѣ чичо ми, съ когото татъ работехи орташки, и когото силно обичаше. Стрина ми, майка, родителитѣ, ние дѣцата — ударихме на тюкване, плачене, завиване, дигнахме цѣла олелия, а татъ ми нищо, ама ни сълза да пустне, ни «охъ» да рѣче. Само когато го дигнаха изъ кжщи, ва баща ми заигра долната устна, трепери, трѣпери, опрѣлъ се бѣше на вратата, блѣдъ каго кърпа, па мълчи.

Каквото каже нѣма да остжпи по никои начинъ. Па макаръ той да се разкайва въ себе си. Спомнямъ си, когато изпѣди отъ служба момъка Пройка. Видѣхъ го, че се разкайва и че му е жалко, но не ще да остжпи. Отъ всичкитѣ момци най много обичаше Пройка. Зная, че само единъ пжтъ го бѣше ударилъ, за дѣто, като точилъ ракия, не завъртелъ добрѣ чепа на бурето,

та почти цѣли четири ведра ракия бе изтекло. Иначе никога не го е ни по бутналъ! Всичко му довървяше, пращаше го по селата за вересия и по други работи. — А знаете ли защо го изпѣди? — За права Бога..... Видѣлъ го, че играе на пари! Малко по послѣ вие ще се чудите!

Това стана на Гергьовъ-день. Доиде Пройко въ дюгения, за да му се разпише изново книжката. Татю извади двацетъ гроша, па каза: «на, ето ти заплата! Менѣ повече не ми трѣбвашъ, върви да търсишъ мѣсто, дѣто може да се играе на пари!» Нахлузилъ Пройко фесъ на очи, рони сълзи като дъжъ и моли. Това трогна баща ми, забѣлѣзахъ, но мислитѣ ли че отстѣпи? — Боже пази! Извади само още единъ минць и му го даде «на, па си върви!» Огиде си Пройко, а той се разкайва въ себе си, дѣто изпѣди за права Бога най добрия си слуга.

Никога не се шегуваше, ни съ насъ, дѣцата, ни съ майка, ни съ нѣкой другъ. Чудно живѣше съ майкани. Не бѣше той да рѣчешъ, както шо има хора, да иска да удари или нѣщо таково, пази Боже, но така нѣкакъ: винаги студентъ, опърничавъ, по лошъ отъ чуждия човѣкъ и това ти е! А тя, горката, добра, брате, като светець, па гледа въ него като щъркелъ въ яйце. Когато той за нѣщо се озжби, тя се пука отъ плачь, па още трѣбва да крие сълзитѣ си и отъ насъ и отъ него. Никога и никждѣ не отиваше съ нея, нито тя смѣше да спомене да я заведе на нѣкждѣ. Не можеше да търси нито да се мѣси тя въ търговията, нито въ неговата работа. Единъ пжтъ тя каза:

— Митре, защо не дадешъ ракията на Станоя? На скоро ще имаме нова, дѣ ще я денемъ.

А той и крѣсна:

Дали си ти гладна, или ти нѣщо липсва? Паригѣ сж въ рждѣтъ ти, па когато ги свършишъ, кажими! А въ работитѣ ми не се бъркай!

Майка ми наведе глава и млъкна.

Съ хората така сжщо малко говорѣше. Въ кафе-него имаше си свое общество и само между тѣхъ ще каже по нѣкоя дума. Най много почиташе кума Илия;

и той бѣше едничкиятъ човѣкъ, който смѣше да му каже каквото иска и отъ когото баща ми се малко боеше. Настъ, дѣцата, както и майка ни, обичаше ни, наистина, това се виждаше, но държеше ни твърде строго. Азъ не мога си припомни никакъвъ знакъ на нѣжностъ отъ негова страна. Наистина, покриваше ни нощѣ, когато се откриемъ и не ни даваше да надникваме нади кладенеца и да се качваме на черницата — но защо ми е това? Това правятъ и другитѣ баща, ала тѣ купувагъ на дѣцата си и шекерчета, и златни книги, и топка отъ гума, която скача до върха на ясена!

Въ черква отиваше само на Гергьовъ-день, а въ кафенето — вечеръ. Слѣдъ вечеря, той си тургаше чибукъ подъ лѣвата мишница, заденваше тютюневата кесия подъ поясъ и хайде! Лѣтъ си дохождаше въ деветъ часа, а зимѣ по ранко, но понѣкога прѣвалеваше и полунощъ, а него го нѣмаше. Това трѣвожеше бѣдната ми майка и сестра ми — тогава азъ още не разбирахъ какво нѣщо е гуляй. — Никога тѣ не заспиваха прѣди той да си дойде, тѣ макаръ това да ставаше и въ зори. Сѣдатъ на креватитѣ — не смѣятъ ни свѣщъ да запалятъ. Сърди се той, брате, като види свѣщъ да гори. Веднѣжъ чухъ, когато късно си дойде въ къщи, какъ измърмори:

— Защо е тая свѣщъ по туй врѣме?

— За да виждашъ да се съблечешъ, Митре, — отговори майка ми.

— Мигаръ азъ не знамъ да запаля свѣщъ, или божемъ съмъ пьянъ, та не ще мога да я намѣря?

— Ахъ не, Митре — прѣвива се майками ми, — но си мислѣхъ.....

— А какво мислишъ, нима искашъ съсѣдитѣ ни да мислятъ, че мъртвецъ ми лѣжи въ къщи!

Какъвъ мъртвецъ! Вие мислитѣ, че той наистина така мисли? Много го е еня него и за съсѣдитѣ. Но той не позволява майка ми да води смѣтка за неговото дохождане и излизане, та отъ злоба не зне какъ да започне. Искалъ би майка да спи и когато не ѝ се спи, само той да може безгрижно да гуляе. Вижда се, че това и него смущаваше.

Пиеше твърдѣ малко и то само вино. Ракията, и когато я опитва за купуване, я исплюваше и намръщваше лице. Не обичаше Богъ знае колко ни кафето..... Па какво правеше цѣла нощ по механиктъ? Ще попитате вие.

Нешастие, па това си е! Да бѣше пилъ, чини ми се нѣмаше нищо да има. Но..... Ще видите!

Това нѣщо на майка ми струва половинъ животъ. По нѣкога плаче, та да издѣхне. На никого не се оплакваше.

Веднѣжъ се върна той малко късничко въ кѣщи..... Нищо!..... На другия день — нищо..... Единъ пѣтъ, брате мой, забѣлѣза, че часовника му го нѣма! Сѣпна се жената и го попита:

— А кждѣ ти е, Митре, часовникътъ?

Той се навѣси. Погледна на страна и отговори:

— Испратихъ го въ Бѣлградъ да се поправи.

— Ама добрѣ вървеше, Митре.

— Мигаръ азъ съмъ слѣпъ или лудъ; мигаръ азъ не зная кога часовникътъ върви и кога не върви!

Майка ми, какво да прави? замѣлча.

Послѣ плаче съ сестра ми: «ехъ, горко ми! Ще даде всичко що имаме, та подъ старостъ да перемъ чужди дрѣхи!»

Веднѣжъ пакъ — имаше — нѣмаше 10 частъ — дойде отъ кафенето. Накривилъ една астраганена шапка, прѣзъ гждитѣ златна верижка, колкото прѣста дебела, въ пояса му единъ сребърень часовникъ, укиченъ съ злато и скъпоцѣнни камъчета. Влѣзе той и като че му се събрала кожата около лѣвото око. Нѣкакъ имаше добро разположение.

Щомъ влѣзна, извади часовника изъ пояса, ужъ да види, колко е частъ.

— Мигаръ ти го повърнаха..... Сѣпна се. — Мигаръ ти е вече поправенъ часовникътъ?

— Поправенъ! — каза той.

— А каквати е тая верижка?

— Верижка, като всѣка верижка — рѣче той, но нѣкакъ лекичко, а не сѣпнато.

— Зная — каза майка ми — но отъ кждѣ ти е?

— Купихъ я!

— Ами тая шапка? Такава има само Милка ковчежникътъ.

— Купихъ и нея!

— Пропаде ли ти я?

— Пропаде!

— А какъ.....?

Но тукъ баша ми погледна нѣкакъ на криво майка ми. Тя млъкна.

Той почна да се съблича. Гледахъ изподъ йоргана.

Извади отъ пояса си нѣщо обвито, колкото песница, па го хвърли на масата, а то извѣнтѣ: само чисти минцове, брате!

— На! — рече — остави това! — Сетнѣ излѣзе въ кухнята.

Майка ми взе оная хартия, нѣкакъ само съ два прѣста, като когато дига оцапана дѣтска пелена.

— А какво ще правя — каза на сестрата — съ тие пари? То е проклето..... То е дяволско!..... Това дявола ще занесе, както го и донелъ!.....

Както виждате, нѣма тука ни щастие ни животъ!

И така, майка ми бѣше нещастна, и ние всички покрай нея бѣхме нещастни.

Нѣкога, разказваше майка ми, бѣше той съвсѣмъ другъ човѣкъ; а и азъ се сѣщамъ като прѣзъ мъгла, какъ често ме държеше на скутъ, додѣ бѣхъ съвсѣмъ малъкъ, правѣше ми отъ бжзъ свирчица и ме водѣше съ себе си на кола въ ливадата. Но, казваше майка ми, всичко се обърна и трггна, както не би трѣбвало, отъ какъ почна да дружи съ Милка ковчежника, Кръстя отъ Макинява улица, Алберта аптекара и още други нѣкой.

Ядосва се. Не търпи никакви запитвания, веднага се озжба: «гледай си работата!» Или: Какво те е сега тебе?

Нѣма полза, казвахъ азъ: виждаше и самъ той, че не струва онова, косто прави, но взелъ го е нечестивиятъ въ ржката си, та не го пуска.

При все това, смѣшно е да се каже, но пакъ, пакъ той бѣ добъръ човѣкъ. Бога ми, така е! Но така.....

Веднѣжъ се върна той по некое врѣме въ кѣщи. Не бѣше самъ! Чудѣше се майка ми. Минѣ той още съ нѣкого покрай вратата, нѣщо полека мърмориха. Отидоха въ двора. Слѣдъ малко чухме конски тропотъ и прѣхтене. Не знаехъ азъ какво бѣше това.

Сетнѣ, когаго той влѣзе, азъ почнахъ да хъркамъ и сестра ми се прѣстори че спи. Каза добѣръ вечерь, па млъкна. Млъчеше той, млчеше майка ми, чакахъ азъ.

Тогава започна майка ми, а гласътъ ѝ задавенъ:

— Огведоха ни враня конь!

— Огведоха го, отвърна той.

Пакъ замлъчаха, само майка сегисъ тогисъ се усѣква, а азъ просто усѣщамъ какъ плаче.

— Митре, заклѣвамъ те въ Бога, въ тие наши дѣца, не дѣй, братко, да другарувашъ съ дявола. Който се дружи съ него, губи и тоя и она свѣтъ. Ето ти Иова комарджията, па гледай! Какъвъ домакинъ бѣше, а сега изпадналъ до тамъ, да загрѣща чужда царевица и да купува по селата кожи за еврейтѣ. Нима, за Бога, не тие жалко подъ старость азъ да чакамъ отъ другоги корица хлѣбъ и тие наши дѣчица да служатъ на чуждъ човѣкъ..... И тогава почна да хленчи.

— Какво си взела да ме заклевашъ въ дѣцата и да плачешъ надъ мене още живъ? Защо лѣешъ сълзи за една кранта? Не тя мене спечели, а азъ нея. Утрѣ, ако искашъ, да купя десеть.

Майка ми плачеше още по силно:

— Зная, Митре брате — рѣче тя милувно, — но душманитѣ искатъ всичко да завлечатъ. Остави се, мжжо, заклевамъ те въ тие наши крѣхки дѣца, отъ проклетитѣ карти! Знаешъ, че ние съ нашия гърбъ и кървавъ потъ спечелихме тоя покривъ надъ глава, та нима нигдѣ и никакви издѣнници да ме изпѣдятъ отъ моя имотъ?

— А кой те изпѣди?

— Никой не ме изпѣжда, мжжо, но ще ме изпѣдятъ, ако и така за напрѣдъ работишъ. Тоя занаятъ и отъ Бога е проклетъ!

— Ама сто пѣти ти казахъ, да ми не четешъ като попъ и да ми не плачешъ безъ неволя! Не мие гарга изпила ума, та да ми трѣбва жена за настойникъ!

Мълчеше благородната душа. Сгушваше се. Нѣма вече ни сълзи. Тѣ текать прѣзъ гърди, падатъ на сърдце и се вкаменяватъ.

День слѣдъ день, а той се по старому. Донасяше често пълни фишени съ пари. Тѣй сжщо и губѣше. Дохождаше си често безъ прѣстена, безъ часовника и безъ златния силахъ. По нѣкога донасяше по два три часовника и по нѣколко прѣстена. Единъ пжть едни чизми, единъ кюркъ; другъ пжть конско седло, сѣтнѣ пѣкъ тесте сребърни лъжици, а веднѣжъ пжлно буре оъ лакерда и всѣкакви други дреболии. Една вечеръ доведе единъ вранъ конъ, оня сжщия, нашия.

На другия день му купу новъ хомотъ: висатъ ремъцитѣ до изподъ колѣната, и го биятъ рѣситѣ по челюститѣ. Впрѣгналъ го въ кола, а турилъ столъ на дюкенската врата, та прѣзъ града р-р-р-р-р, та все отскача калдаръмътъ изподъ краката му.

Ние бѣхме обрѣгнали. Само майка плачеше и се кахърѣше. А и какъ да не плаче, брате? Търговията захвърлена. Пждятъ се единъ по единъ слугитѣ. Всичко върви като въ нещастна кжща, а паритѣ се харчатъ като дѣждъ.

Почнаха, брате, оние ми ти негови панти да дождатъ и въ нашата кжща. Затварятъ се въ голѣмата стая, запалятъ по нѣколко свѣщи, звѣнтятъ минцове, пуши се тютюнъ, лъзгатъ се картитѣ, а нашиятъ слуга, Стоянтъ, постоянно имъ вари кафе (на другия день показва по нѣколко минца, що ги добилъ за черпня). А майка ни сѣди съ насъ въ другата стая; очитѣ ѝ червени, лицето блѣдо, ржцѣтѣ сухи и сегисъ тогисъ повтаря: «Боже, ти ни бжди приятель!»

И тѣй, той съвсѣмъ се отчужди отъ кжщата. Само мълчи. Никога не гледа майка ни въ очи. Не милува насъ, дѣцата, нито произнася остри думи, а камоли ли благи. Все бѣга отъ кжщи. Само ни дава пари, кой колкото поиска. Ако искамъ да купя калемъ, той ми дава цѣль левъ. За ядене купуваше всичко, което бѣше най добро въ града. Дрѣхитѣ ми бѣха най хубави въ цѣлото училище. Но пакъ нѣщо ми бѣше много тежко, като гледахъ майка си и сестра си: просто постарели,

блѣди, тъжни, сериозни. Никждѣ не отиваха, па и на «слава» рѣдко отиваха у нѣкого. И у насъ жениѣ рѣдко дохождаха, а само мжже, и то, почти само оние «панти» и «разпилѣйкѣщници», както ги наричаше майка ми. Дюгенѣтъ почти не работѣше: «нима азъ» — казваше баща ми — «да му мѣря за 20 пари синило? Ето му чифутитѣ»: — майка ми не смѣше нищо повече да промѣлви. Казваше, че веднѣжъ ѣ рѣкълъ: «чувашъ, разбери какво ще ти кажа по сръбски: ако ти само още единъ пѣтъ нѣщо ми промѣлвишъ за това, азъ ще си намѣря кѣща и ще се изсея; а ти тукъ чети молитви. Коумто щешъ, За-пом-ни добрѣ!»!

Мълчи тя, горката, като грѣмната. Стѣгнала сърдце, топи се изъ день въ день и все се моли Богу: «Боже, недѣй ме оставя»!

Е, сигурно виждате, какво ще излѣзе отъ всичко това!

Тѣ всички дойдоха една вечеръ. Съ тѣхъ дойде още нѣкакѣвъ си Перо Зеленбачъ, нѣкакѣвъ търговецъ на свине, за когото казаха, че «работилъ съ Пеща». Вирналъ мустаца, косата отзадъ раздѣлилъ, а скулуфитѣ пустналъ дори до ябълчицитѣ. Дебелъ въ лицето, шишкавъ въ тѣлото; накривилъ нѣкаква шапчица, а прѣзъ елека му златна верижка: сжщо такава, каквато по прѣди имаше баща ми. На ржката му нѣкакѣвъ прѣстенъ, лжци, брате, не можешъ да погледнешъ въ него. Като върви, клати се; говори пълно и задавено, и все се смѣе съ оние малки като отрова зелени очи, та те хваща нѣкакѣвъ страхъ, като отъ бухъла.

Тѣ дойдоха, както казахъ. Стоянъ веднага отиде при огнището да вари кафе.

Запалиха четири свѣци. Излизаше димъ отъ тютюня като изъ куминъ. Пиха кафе, мълчеха като пукали, само картитѣ се лѣзгаха и се чуваше какъ звѣнтятъ минцветѣ.

Това бѣше страшна нощъ.

Ние съ майка си се затворихме въ друга стая. Тя вече не плаче. Нито сестрата. Испити въ лицето, очитѣ имъ хлѣтнаха, та гледатъ страшно изплашено. Спрѣмо това, не бѣ нищо онова, когато чичо ми умрѣ.

Нѣколко пѣти влиза баща ми въ стаята ни. Бѣше цѣлъ изпотенъ. Разтворилъ чемадана, разкопчалъ ризата,

та се виждатъ гжсти черни влакна на гжрдитѣ му. Навжсилъ се като звѣръ.

— Дай още, — казваше на майка ми.

Тя стѣгнала сърдце. Мълчи като камъкъ, отваря сандѣка, па съ шъна изтурва въ неговата, а той завръзва въ кърпата си.

Изпулилъ очи и гледа на страна, прѣмѣта се отъ кракъ на кракъ като мене, когато другаритѣ ме чакатъ на вѣнъ, а азъ стоя додѣ сестрами ми не ми отрѣже хлѣбъ. Взима паритѣ, глава обърналъ на друга страна, па като трѣгне, промърмори като за себе си: «само още това!» И тогава, просто избѣгва изъ стаята.

Но «още това», «още това», влѣзна той, чини ми се, пейтя пжтъ въ стаята ни, а бѣше кждѣ три часа подиръ полунощъ.

— Дай, — каза на майка ми, а въ лицето изглеждаше като прѣстъ.

Майка ми трѣгна къмъ сандѣка, а краката ѣ се подкосяватъ и тя сѣ по-вече се свива.

Тогава видѣхъ изподъ йоргана, какъ оня мой голѣмъ баща се затресе и какъ се прихвана за печката.

— По-скоро, — каза на майка ми и се отмѣстваше отъ кракъ на кракъ, а съ ржката си бършеше пота.

Майка ми му подаде.

— Дай всичко, — каза той.

— Това сж послѣднитѣ десетъ минца, — рѣче тя. Ала това не бѣше вече гласъ, нито шѣпнене, но нѣщо прилично на прѣдсмъртни мжки. Той сграби паритѣ и почти избѣга изъ стаята.

Майка ми припадна до сандѣка и изгуби съзнание сестра ми писна. Азъ скочихъ отъ постелка. И Гьокица скочи. Сѣднахме долѣ на пода покрай нея; цѣлувахме ѣ ржка: «мамо, мамо»!

Тя положи ржка на главата ми и нѣщо шѣпнѣше. Тогава скочи, запали палката и свѣтна кандилото прѣдъ Св. Георги.

— Елате, дѣца, молете се Богу да ни избави отъ бѣда, — рѣче тя. Гласътъ ѣ звучеше като камбана, а очитѣ и свѣтеха като вечерница на небето.

Ние се затекохме при нея подъ иконата и всички колѣничихме, а Гьокица, колѣничилъ прѣдъ майка, обърналъ се бѣше съ лице прѣдъ нея, кръстеше се и, горкото, четеше на гласъ оная половина отъ «отче нашъ», която бѣше научилъ. Тогава пакъ се кръстеше и цѣлуваше майка въ ржка и пакъ я гледаше. Изъ очитѣ ѝ течеха двѣ струи сълзи. Тѣ бѣха устрѣмени къмъ светеца и небето. Тамъ горѣ имаше нѣщо, което тя виждаше; тамъ бѣше нейниятъ господъ, когото тя виждаше и който гледаше въ нея. И тогава, по лицето ѝ се разлѣ нѣкаква благость и нѣкаква свѣтлина, и менѣ се стори, че Богъ я помилва съ ржка, че светецътъ се позасмѣ, и че зина ламията подъ неговото копие. Слѣдъ това, свѣтна ми прѣдъ очитѣ, паднахъ ничкомъ край нея на лѣвата ѝ ржка, съ която ме задържа, и молихъ се за стотенъ пжтъ: «Боже, ти виждашъ майка ми, Боже, моля ти се за баща си!» И тогава, безъ да зная защо: «Боже убий оня Зеленбачъ»!

Дълго врѣме така се молѣхме.

Послѣ майка ми стана, качи се на стола, и цѣлуна Св. Георги. И сестра ми направи сжщото, па сетнѣ вдигна и мене и Гьокица, та и ние цѣлунахме. Тогава майка взе сухата китка босилекъ, що стоеше задъ иконата, и стѣклцето съ богоявленска водица, което висѣше подъ иконата, накваси босилека, па нѣщо шѣпнѣйки прѣкрѣсти стаята. Тогава полечка отвори вратата, на прѣсти отиде до голѣмата стая и прѣкрѣсти съ китката вратата.

Ехъ, колко ми бѣше тогава леко, колко се усѣахъ блаженъ, като изкжпанъ. Ама защо сега не мога вече да чувствувамъ така?

Щомъ майка прѣкрѣсти вратата на голѣмата стая, отвѣтрѣ се вдигна глѣчка. Не можеше нищо да се разбере, само че Зеленбачъ единъ пжтъ викна колкото може:

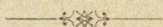
— Кой може да ме накара да играя повече? Кждѣ е тоя?

Сетнѣ пакъ насгана неясна глѣчка и скарване. Тогава чухме какъ вратата се отвори, шумъ и стѣпки.

Но баща ми не дойде въ стаята. Напраздно чакахме. И зора се зазори, азъ и Гьокица заспахме, а той още не дохождаше.

Разни.

Търгове.

Редът и начинът за произвеждане на търговетъ не е чуждъ за никого отъ секретарь бирниците, понеже всѣкому се е отдавало случай да произведе най малко 2—3 търгови прѣписки въ годината, още повече, че това не е нова работа за тѣхъ. Както по рано (като писари) така и сега, тѣ като най интелегентна страна въ общинското управление, сж главни ржководители за произвеждане на търговетъ: тѣ сж единственитѣ общински служащи, които зорко трѣбва да слѣдвтъ за точното изпълнение на всички формалности при произвеждане на търговетъ и да запазватъ интереситѣ както на общината, така и на самитѣ конкуренти. Отъ тази гледна точка, именно, законодателя е възприелъ да ге назначи за членъ на тържнитѣ комисии въ общинскитѣ управленія.

Когато се произвеждаха търговетъ по стария редъ, на основание старий законъ за търговетъ, желающитѣ да взематъ участие въ известень търгъ бѣха длѣжни, между другитѣ документи да прѣдставятъ и свидѣтелства за честностъ. Тия свидѣтелства, съгласно п. 14 на чл. 23 отъ закона за гербовий налогъ, подлѣжатъ на обгербоване съ по 3 лева гербова марка. Въ началото на 1906 год. излезе новъ законъ за общественитѣ прѣдприятия, съ който се въведе доста чувствително измѣнение въ редътъ и начинътъ за произвеждане на търговетъ, но съ тия си рѣдове нѣмамъ за цѣль да разяняватъ какъ става произвѣждането на търговетъ, съгласно този, новъ законъ за общественитѣ прѣдприятия, понеже за това се писа доста обширно въ списанието, а само ще посоча на нѣкой нередовности, които се допускатъ при произвеждането имъ. Тукъ ще говоря за нѣкой отъ документитѣ, които трѣбва да си изискватъ отъ конкурентитѣ при допускането имъ да конкуриратъ по прѣдприятия за които най често се отдаватъ случаи да произвеждаме търгове, като напримѣръ: отдаване на закупувачъ експлоатиране на общинскитѣ доходи отъ «интезапа» и «кръвнината» и на наемателъ — общинскитѣ недвижими имоти, доставката на канцелярски материяли и пр.

За да бждатъ допустнати извѣстни лица като конкуренти въ помѣнатитѣ търгове, тѣ сж длѣжни съгласно б. а и в на чл. 11 отъ закона за общественитѣ прѣдприятия да прѣдставятъ свидѣтелства отъ надлѣжнитѣ общини, за че сж български поданици и че се ползватъ съ граждански и политически права,

независимо отъ документитѣ, които сж длъжни да прѣдставятъ за да иматъ вложенъ нужния депозитъ. На основание буква **б** отъ помѣнатиѣ членъ, отъ конкурентитѣ се изискватъ и свидѣтелства за способностъ, които се издаватъ отъ надлѣжнитѣ търговски камари, а когато се касае до прѣдприятия по обществени постройки — отъ министерството на общественитѣ сгради, пжтищата и съобщенията; обаче конкурентитѣ, които ще взематъ участие въ често произвежданитѣ отъ насъ търгове, съгласно чл. 12 отъ сжщия законъ, се освобождаватъ отъ помѣнатиѣ свидѣтелства, които се изискватъ само при произвеждането на търгове за по голѣми прѣдприятия.

Отъ чл. 11 на закона се ясно разбира какви свидѣтелства тържната комисиия е длъжна да иска отъ конкурентитѣ, и понеже тия свидѣтелства се издаватъ отъ общинскитѣ управления (буква **а** и **в** отъ сжщия членъ), желателно е да се знае какъвъ е размѣра на гербовий налогъ за тѣхъ, та да не се подлагатъ конкурентитѣ на тѣжки разноси а служащитѣ (издатели на свидѣтелствата) — на рискъ за наказание.

Мнозина отъ секретарь бирницитѣ при издаване на такива свидѣтелства, обгербоватъ ги съ по 3 лева гербова марка, понеже съ тѣхъ се удостоверявало честността на конкурентитѣ, безъ да се взиратъ въ прѣдписането на чл. 11 отъ сжщия законъ. П. 14 на чл. 23 отъ закона за гербовий налогъ прѣдписва да се обгербоватъ съ по 3 л. гербова марка свидѣтелствата или удостоверенията за правоспособностъ и честностъ издавани отъ държавни или общински учрѣждения на търговци, прѣдприемачи и доставчици, но както видѣхме и по горѣ, закона за общественитѣ прѣдприимтия не задължава конкурентитѣ да искатъ свидѣтелства за честностъ отъ общинскитѣ управления.

Цѣйствително, че на пръвъ погледъ тукъ се сезира една неясностъ, но тя съ окржжно отъ министерството на финанситѣ се доста добрѣ пояснява, извлечение отъ което министерството на вжтрѣшнитѣ работи е разпратило съ свое окржжно отъ 28/III 1906 г. подъ № 580. Ето самото извлѣчение:

«Съобщавамъ, че издаденитѣ съгласно б. **а** и **в** на чл. 11 отъ закона за общественитѣ прѣдприятия, свидѣтелства или удостоверения, че извѣстно лице е български поданикъ, както и че се ползува съ граждански и политически права, възъ основание чл. 20 п. 38 отъ закона за гербовий налогъ, подлѣжатъ на обгербоване съ по 50 ст. марка; свидѣтелствата или удостоверенията за способностъ (б. **б** на чл. 11) издавани отъ търгов. камари или министерството на общественитѣ сгради, пжтищата и съобщенията съ по 3 л. гербова марка по чл. 23 п. 14»,

Мисля, че изложеното до тукъ е доста ясно и нека за напредъ бждатъ по внимателни при издаването на тия свидѣтелства, понеже обгербоването имъ съ по 3 лева, както мнозина сж вършили до сега е толкова обременително за конкурентитѣ,

че едва ли нѣкой би помислили да си направи толкова разносики за да вземе участие въ извѣстенъ общински търгъ.

При това, за не излишно считамъ да посоча на друга една нередовность допускана по тържнитѣ книжа. Тѣй напримеръ: При изпращане тържната прѣписка окръжному управителю на утвърждение, нѣкой отъ секретарь бирницитѣ обгербоватъ поемнитѣ условия прѣди търгътъ да бжде утвърденъ върху лицето на което е той е възложенъ, когато по цѣлесъобразно ще бжде обгербоването имъ да става слѣдъ утвърждението на търгътъ, понеже общинското управление по никой начинъ не може да знае дали дѣйствително управителя ще утвърди търгътъ тѣй, както общинското управление е съставило тържната прѣписка. — Да допуснемъ, че по разни причини управителя не е утвърдилъ извѣстенъ търгъ върху конкурента, на когото тържната комисиия го е възложила: отъ кого тогава конкурентътъ ще изисква разносикитѣ си направени за обгербоване поемнитѣ условия? — Разбира се, че въ случая трѣбва да се дири виновника. — За това, имено, сключването на контракта, прибирането данъка занятие и пр. се оставятъ за слѣдъ утвърждението на търгътъ, за тогава сжщо трѣбва да се оставя и обгербоването на поемнитѣ условия.

Тази нередовность, обаче, не се длъжи толкова на секретарь бирника, колкото на по-висшитѣ дър. чиновници, които при получаване за утвърждението (или за прѣпращане на утвърждение) тържни прѣписки съ необгербовани поемни условия, възвръщатъ тия прѣписки не утвърдени, защото биле нередовно съставени, съ което освѣнъ че натрапватъ своето неразбиране на общинскитѣ служащи, но и доста замѣдлватъ работата по самитѣ прѣписки.

с. Крамолинъ,
Нова година

А. Цаневъ.

Измѣнение закона за полицията въ селскитѣ общини. Въ брой 285 отъ 29/XII 1906 год. на държавенъ вѣстникъ, е напечатанъ закона за измѣнение закона за полицията въ селскитѣ общини. Съ това измѣнение, рѣчения законъ прѣтърпява едно корено измѣнение и се изнасятъ едни сжществени промѣни въ първата му редакция, които заслужватъ пълното внимание на тия, които ще има да го прилагатъ. Това измѣнение носи много нови и важни наредби по управлението на селскитѣ общини и опазване частнитѣ интереси на населението, затова и ний още отъ сега го прѣпоръчваме на нашитѣ абонати за щателно проучване. Колкото по добръ единъ законъ се проучва и разбере неговата тенденция, особно какъвто е той за полицията въ селскитѣ общини, толкова повече ползата за самитѣ общински управления и за селското население е по голѣма. Съ досегашното прилагане на тоя законъ се допуснаха много не-

редовности и грѣшки благодарение, че той бе въ много свой постановления не ясенъ, не пълненъ и не разбираемъ въ приложението му. Но съ това измѣнение всичкитѣ непълноти сж пояснени и ний вѣрваме, че той ще се прилага въ бъдаще съ по малко грѣшки, отъ колкото бе до сега. При удобно врѣме и мѣсто въ списанието ний ще се повърнемъ по обширно върху новото измѣнение на тоя законъ.

Приложение на чл. 65 отъ Вторатата алинея на забѣ-
закона за селскитѣ общини и лѣжката къмъ чл. 65 отъ закона
чл. 245 отъ правилника му. за селскитѣ общини казва: «ко-
 гато новия бюджетъ не бжде утвърденъ до 1 януарий, то до
 утвърждението му остава въ сила стария бюджетъ». — Понеже
 закѣсняването съ утвърждението на новитѣ бюджети е нѣщо
 твърде обикновено въ постояннитѣ комисии и окр. управления,
 считаме за длъжностъ да припомнимъ на абонатитѣ си — сек-
 ретарь бирници, горнята забѣлѣжка на чл. 65 отъ закона за
 селскитѣ общини. Съ настѣпване новата година, настѣпва и нова
 финансова година на новъ бюджетъ. Прѣзъ първитѣ три мѣсеца
 на тая нова финансова година могатъ да се изплащатъ разходи,
 които сж извършени до 31 декемврий изтеклата година. За
 смѣтка на изтеклата финансова година прѣзъ тия три мѣсеца,
 по никакъвъ начинъ не могатъ да се извършватъ каквито и да
 е разходи, т. е. доставки на разни прѣдмети. Това трѣбва добръ
 да се запомни. Слѣдователно за да могатъ да ставатъ разходи
 прѣзъ врѣмето до което не е билъ утвърденъ новия бюджетъ,
 трѣбва да има другъ бюджетъ сила за прѣзъ това врѣме, защото
 безъ такъвъ-разходи немогътъ да ставатъ. Тази сила слѣдова-
 телно неможе да има другъ бюджетъ, освѣнъ тоя за изтеклата
 година. Има мнозина отчетници, които въ врѣмето, прѣзъ което
 не е билъ още утвърденъ новия бюджетъ, тѣ сж произвеждали
 операции по приходитѣ и разходитѣ, които сж оформявали слѣдъ
 получване на ново утвърденитѣ бюджети. Тази практика е
 неправилна и незакона 1) защото операциитѣ по бюджета не
 могатъ да се извършватъ безъ утвърденъ такъвъ и 2) защото
 новоутвърдени бюджетъ влиза въ сила отъ деньтъ на неговото
 утвърждение. Така: ако бюджета е утвърденъ на 15 януарий,
 той е въ сила за операциитѣ отъ тая дата, но не и за ония
 извършени до 15 число. За да не ставатъ грѣшки въ опериране
 на бюджетитѣ, ний прѣпорѣчваме на абонатитѣ си, да прилагатъ
 въ дѣйствие старитѣ бюджети до утвърждение на новитѣ. Това
 прилагане става, по рѣшение на общинския съвѣтъ, т. е. за да
 се приложи въ дѣйствие стария бюджетъ, трѣбва да вземе общ.
 съвѣтъ, потрѣбното за това рѣшение. Въ рѣшението се указва
 врѣмето прѣзъ което стария бюджетъ ще се прилага. Прѣзъ
 това врѣме отчетника изпълнява точно прѣдписанията на чл.

чл. 245, 246, 247 и 258 отъ правилника за прилагане закона за селскитѣ общини.

Лотария на българския учителски съюзъ. Една отъ цѣлитѣ, които българския учителски съюзъ си е задалъ да постига е и тая: постройка санитарниумъ за лѣкуване заразени отъ охтика учители и грѣдоболни такива. По липса на материални срѣдства, съюза е рѣшилъ да разиграе една лототъ 100,000 билети на стойностъ по единъ левъ билета, прихода отъ която ще се употрѣби за горнята цѣль. Лотарията ще се тегли на два пѣти въ София на 25 мартъ 1908 г. и на 11 май с. г. и ще даде печалби:

Първо теглене.

1 печалба отъ 1000 лева	=	1000 лева.
1 » » 200 »	=	200 »
1 » » 50 »	=	50 »
10 » » 10 »	=	100 »
100 » » 5 »	=	500 »
<hr/> 113 печалби		<hr/> 1850 лева

Второ теглене.

1 печалба отъ 6000 лева	=	6000 лева
1 » » 1000 »	=	1000 »
1 » » 250 »	=	250 »
10 » » 100 »	=	1000 »
50 » » 10 »	=	500 »
500 » » 5 »	=	2500 »
<hr/> 563 печалби		<hr/> 11250 лева

Министерството на търговията и земледѣлието съ окръжното сп № 3412 отъ 18/XI 1906 г. като разрешава разиграването на тая лотария, прѣпоръчва на всички учреждения и лица да съдѣйствуватъ за разпродажбата на лотарийнитѣ билети, Прѣдъ видъ, че цѣльта е колкото хумана, толкова и благородна ний вѣрваме, че всичкитѣ служащи при изборнитѣ учреждения ще се притекътъ въ помощъ на българския учителски съюзъ.

Календаръ на съюза на общинскитѣ и окръжнитѣ чиновци и служащи въ България. Получихме календаря на новия съюзъ за прѣзъ настоящата новци и служащи въ България. 1907 год. Това първо съюзно издание, колкото е скромно, толкова и заслужава вниманието на всѣки съюзеиъ членъ. Като се има прѣдъ видъ цѣльта за издаване на този календаръ, ний не можемъ да не прѣпоръчаме

на нашитѣ абонати да се абониратъ за него и да положатъ извѣстенъ трудъ за разпродажбата му въ повече екземпляра между населението. Съ това тѣ освѣтъ гдѣто ще принесеть материална полза и подкрѣпа на съюза, но и ще спомогнатъ за пулоляризиране нашата съюзна идея между широкитѣ слоеве на населението. Цѣната на календаря е само 25 ст. Той съдържа доста цѣни свѣдения за всѣкиго.

Къмъ нашитѣ абонати:

Прѣдъ видѣ, че съ настоящата книжка, списанието ни навършва първото си полугодие отъ втората годишнина и за да може редовно да излиза и прѣзъ второто си полугодие, съобщаваме на всичкитѣ си абонати неплатили до сега за послѣдното полугодие, че отъ 30 януарий т. г. прѣдаваме на пощата разпискитѣ за събиране абонимента. Умоляваме всички да изплатятъ разпискитѣ ни. На тия които не платятъ, или които отложатъ изплащането, списанието нѣма да се изпраца.

РЕДАКЦИЈАТА.

Запитвания и отговори.

I.

Г-ну Б. В. Кацарову — Галата.

1) Щомъ излишъка отъ 1903 и 1904 г е внесень на оползотворение срѣщу банкови свидѣтелства, сега ще го запишете въ кн. обр. № 12, въ която въ графа 5 нѣма нищо да запишете.

2) За изплатенъ разходъ, срѣщу когото кредитора е подписалъ разписката отпечатана върху платежната заповѣдь, отдѣлна разписка не се изисква.

3) Обезщетенията констатирани по закона за селската полиция, се изплащагъ на веднѣжъ на потърпевшитѣ. Къмъ отчета се прилагатъ: протокола на арбитражната комисия, облагателния списъкъ и разписка отъ потърпевшия.

4) Секретарь бирника събира всички приходи които се налагатъ отъ разнитѣ закони, ако и въ бюджета да не сж утвърдени за постъпване такива,

5) Секретарь бирника не може да подписва за неграмотността данъкоплатцитѣ при връчване червенитѣ извѣстия издавани отъ него, Това трѣбва да стане обязательно отъ друго лице и то винджи въ прѣсѣтствието на двама свидѣтели.

6) Комисията за която говори чл. 392 отъ правилника за селскитѣ общини, се състои отъ общински съвѣтници подъ прѣдседателството на кмета или помощникътъ му.

7) За дѣлата ще Ви дадемъ образецъ въ слѣдната книжка. За тѣхъ обязательно трѣбва да се правятъ описи.

8) Пждарщината и други приходи събирани отъ единъ секретарь бирника за смѣтка на други, се събиратъ по начинъ указанъ въ кн. II на списанието ни. Тѣхното събиране не може да става по кн. обр. 16 защото тя не е за такива случаи. Казаното въ «Новъ Гласъ» брой 14 по това е неправдоподобно и не го гледайте.

9) Къмъ вѣдомствата за заплатитѣ се прилага оригинални актъ за всгъпване въ длъжностъ, възъ основа една нова наредба на финансовото министерство до държавнитѣ контролорства за за държавнитѣ служители. Па аналогия тая наредба се прилага и въ селскитѣ общини.

II.

Г-ну Н. Попову — Голѣма-Ада.

Всѣка година общината прѣсмѣта лихвитѣ на своя капиталъ внесень на оползотворение въ банката и ги изтегля. Изтеглянето

имъ става отъ секретарь бирника съ редовно пълномощно отъ общинския съвѣтъ.

III.

Г-ну П. Недѣлчеву — Трюкешлий.

1) Всички глоби наложени отъ общ. кметове се събиратъ отъ общ. секретарь бирникъ. За не събирането имъ на време, е отговоренъ той. Събирането имъ става доброволно и принудително споредъ случая.

2) Така както сте завѣли училищния бюджетъ (слѣто съ общинския) е правилно.

3) Търговетъ по доброволно съгласие се произвеждатъ, слѣдъ изпълнение формалноститъ на чл. чл. 42 и 43 отъ закона за общественитъ прѣдприятия. Постановлението на общ. съвѣтъ трѣбва да бжде утвърдено. Договора се сключва отъ кмета. «Общинска Библиотека» година I е изчерпена.

IV.

Г-ну Хр. Йогову — Негушево.

2) Вносителя по книгата обр. № 16 се подписва саморжчно.

2) Подписването на неграмотни лица по книга обр. № 17, става по начинъ указанъ въ чл. 353 отъ правилника за селскитъ общини.

3) Всички закони заповѣди на кмета за глоби подлежатъ веднага на изпълнение, защото сж безапелациони.

4) За специалнитъ случай, обязательно трѣбва да има оповѣстителна заповѣдъ. Безъ такава никакви глоби не могатъ да се налагатъ.

5) Опрѣдѣляне часоветъ за отваряне кръчмитъ кмета прави самъ съ заповѣдъ. Които не изпълни тази заповѣдъ бива глобенъ. Сжщо и за случайтѣ въ чл. чл. 78, 82, 84 и 69 отъ закона за сел. полиция, а за нарушение чл. 63 отъ сжщия законъ съставлява актъ, когото съ заловенитъ лица изпраща на окол. началникъ.

6) За всѣко неизпълнение заповѣдта на кмета, неизпълнителя бива глобяванъ. Това продължава до кгато нарушителя се приучи да изпълнява.

7) За нарушение закона за мѣрките и теглилките и оня за ражданията и пр. актоветъ винжги се пращатъ до околийски началникъ.

8) Документитъ носятъ датата на изплащане сумата, ако и прѣдметитъ да сж взети по рано. Достатъчно е кмета да удостовери, че изплащамия предметъ е полученъ въ общ. управление. Никакви контра разписки не сж нуждни.

9) Обезщетенията по закона за селската полиция се събиратъ по квитанционата книга обр. № 39.

V.

Г-ну А. Никову — Аджемлеръ.

Тричлената комисия, която се назначава за управление на общината, слѣдъ разтурване общинския съвѣтъ, има правата на общинския съвѣтъ, а нейния прѣдседателъ — на кмета.

VI.

Г-ну С. С.

1) Всичкитѣ платежни заповѣди съ оправдающитѣ ги документи, издадени прѣзъ едно тримѣсечие, по единъ § се вписватъ въ описъ обр. № 49 и съставляватъ една връзка. Вий сте постъпили така и слѣдователно правилно е.

2) Спорѣдъ чл. 438 отъ правилника храната се раздава на населението само по рѣшение на съвѣта съ постановление и заповѣдъ отъ кмета. Да се праватъ такива за всѣки отдѣленъ случай е много трудно. Споредъ насть най добръ ще бжде общ. съвѣтъ да държи едно общо постановление за раздаване на храната, а кмета да издава заповѣдъ за всѣки отдѣленъ случай или въ една и сжща заповѣдъ за нѣколко случая, когато едноврѣмено заяватъ нѣколко нуждающи се.

3) Приемателни комисии се назначаватъ само при специални доставки и постройки сгради отъ общественъ интересъ. Обаче доставкитѣ които ставатъ по търгъ въ селскитѣ общини, за изпълнение бюджетнитѣ формалности, каквито сж канцелярскитѣ потребности и други подобни, се приематъ безъ всѣкакви приемателни комисии. Отъ това правило прави изключение само доставката униформа за полската стража, която се приема отъ такава комисия назначавана отъ окр. управителъ по изкане на общинския кметъ.

4) Разноскитѣ по прѣпращане помощитѣ на разнитѣ бла готворителни дружества, со отнасятъ къмъ § за канцелярскитѣ разноси.

VII.

Г-ну Иор. Кузманову — Коско.

Служащи заплатата на които не е дадена по непрѣдставяне бирническо свидѣтелство, немогтъ да получатъ заплатата. Тѣхната заплатата, въ такива случай, не се вниса на възстановление кредита, а се изпраща на надлежния бирникъ. Отъ нея разбира-

се, прѣдварително се задържатъ всички одържки за данъкъ занятия и разнитѣ врѣхнини.

VIII.

Г-ну Розалиеву — Карнофолия.

1) Щомъ имате само 380 декара лозя, ще съберете само 380 лева за пждарщина, а остатъка до 1200 лева ще остане *несъбираемъ приходъ*.

2) Останалитѣ отъ 1905 г. издадени платежни заповѣди и неизплатени тогава, ще изплатитѣ прѣзъ 1906 г. като ги замѣнитѣ съ нови. Ако това тогава не може да стане ще ги прѣдвидите въ бюджета за 1907 год. като дългове отъ сключени бюджети.

3) Секретаръ бирника отговаря отъ денътъ на приемане дължността.

IX.

Г-ну Г. Петкову — Алемдеръ.

1) Прѣдписанието на окол. управление не е законо. Вашето окол. управление за съжаление не е разбрало ясната смисъл на правилника. Казваме Ви, че отъ опрѣдѣления размѣръ отъ общ. съвѣтъ за харчене безъ търгъ, Вий не можете да похарчите нито 10 ст. безъ посрѣдството на тържната комисия. Това прѣдписание на окол. управление не може да Ви оправдае въ нищо.

2) Такситѣ за издаване задграничнитѣ билети ще събирате спорѣдъ размѣра опрѣдѣленъ въ закона за задграничнитѣ паспорти. Окр. управителъ правилно е утвърдилъ рѣшението на съвѣта за такситѣ по издаване разни книжа отъ общ. управление, като е взелъ за норма гербовия налогъ, понеже това се отнася до ония книжа, за които специалнитѣ закони не опрѣдѣлятъ специални такси.

X.

Г-ну М. К. Добреву — Вѣли Осъмъ.

Дадения Ви прѣписъ отъ контролърската квитанция за учителскитѣ заплати ще приложитѣ къмъ платежната заповѣдъ издадена по бюджета за 1906 г. за да оправдаете задържаната отъ запоритѣ сума 226 л. 11 ст. Отъ този прѣписъ Вий ще се направите другъ, когото ще приложитѣ къмъ оная платежна заповѣдъ издадена за дългътъ 48 л. 58 ст. като означите върху нея къмъ кой § и кой № пл. заповѣдъ е приложенъ прѣписа даденъ Ви отъ контролърството. Задържаната и отъ бирника

сума 48 л. 58 ст. пишите на окр. училищ. инспекторъ да разпорежи за повръщането ѝ зщото два пжти сте я внесли. Начина по когото постъпвате за оправдане училищнитѣ бюджетни операции е правиленъ.

XI.

Г-ну А. Цаневу — Крамолинъ.

1) Общинска каса можете да купите безъ посредството на постоянната комисия. Но щомъ кредита Ви е недостатъченъ добръ ще бжде да го внесете фондъ за покупка на каса. Затова общ. съвѣтъ трѣбва да държи мотивирано рѣшение, че по недостатъчностъ на кредита, той ще се внесе подъ особенъ фондъ за сжщата цѣль. Слѣдъ удобрѣнието на това рѣшение ще издаде кмета пл. заповѣдъ за вписане въ банката сумата. Къмъ пл. заповѣдъ ще приложите удобрѣното рѣшение на съвѣта и прѣписъ отъ полученото банково свидѣтелство.

2) За оправдане платената прѣмия за застраховката на училището прѣзъ първата година, се прилага къмъ пл. заповѣдъ прѣписъ отъ самата застрахователна полица.

XII.

Г-ну Ст. Ив. Цаневу — Малкочево.

Щомъ водите отдѣлна училищна квитанциона книга, трѣбва да имате отдѣлна касова книга. Ако разходите на училището водите слѣто съ общинския бюджетъ, не е имало нужда да водите отдѣлна училищна квитанциона книга. Нашия съвѣтъ е да замените сега всички отрѣзани квитанции отъ училищната квитанциона книга съ такива отъ общинската, а самата училищна квитанциона книга да унищожите. Друго яче не можете изправи грѣшката си.

XIII.

Г-ну А. Станкову — Баня Чепино.

Общинскитѣ управления немогутъ да правятъ никакви завѣрки. Но, ако въпрѣки това, Вий правите, гербовата марка на заявлението чиито подписъ завѣрivate трѣбва да унищожите вий като първа инстанция, на която документа се поднася.

XIV.

Г-ну ? въ с. ? — Гусенско.

1) Постояната комисия право Ви е отказала изплащане пжтнитѣ и дневни пари на комисията назначена да приеме но-

вопостроеното училище, защото това сж разноси, които оставатъ въ тяжесть на общината.

2) Понеже сте внесли приходитѣ отъ общ. гори въ контролорството, за да ги изтеглите обратно трѣбва да пишете на лѣсничея за издаване платежна заповѣдъ. — Писмено не Ви отговаряме защото не сте се подписали и слѣдователно не знаемъ адресътъ Ви.

XV.

Г-ну Пв. Юроданову — Кара-Асанъ.

Ний мислимъ, че щомъ едно лице е глобено, кмета не може да отмѣни заповѣдта си защото глобения е билъ неговъ протеже. Направили го той това, показва че закони у насъ нѣма. Въ закона не е казано, че кмета отмѣнява заповѣдитѣ си, толкова повече че тѣ сж безапелациони. Вий сте въ правото, си а сте и длѣжни да събирате всички глоби.

XVI.

Г-ну Пв. Т. Копринарову — Чукорлий.

1) До прѣди получване окр. № 4622/906 год. на министер. на вжтр. риботи обезщетенията по чл. 184 отъ закона за полицията и въ сел, общини, се събираха отъ секр. бирницитѣ само въз основа гласуванъ и утвърденъ допълнителенъ бюджетъ (чл. 251 отъ правилника) Нѣщо, което Вий не сте сторили. Съ това окржжно министер. отмѣнява допълнителнитѣ бюджети за тия случай, като вмѣсто такива общ. съвѣти ще държатъ само едно постановление. Вамъ не остава сега друго освѣнъ да оформитѣ събранитѣ и израсходванитѣ обезщетения, по начина указанъ въ окржжното. Не сторите ли това, Вашитѣ операции сж нередовни.

2) Заплатата на училищния слуга се изплаща по сжщия начинъ както и на общин. служащи. Вижъ наставленията ни по § 3 отъ общ. бюджетъ. Кн. III на списанието.

3) Злоупотрѣбената сума 400 л. отъ бившия кметъ Л. Н., която се води въ наличността по книгитѣ Ви, ще оправдаете на 31/III 907 год. така: като издадете платежна заповѣдъ за вносание на оползоворение констатирания тогава (на 31/III) излишгкъ (чл. 403 отъ правилника) къмъ нея ще приложите съставения актъ противъ Л. Н. и прѣписъ отъ присждата на окр. сждъ за оправдаването му. Съ тия документи ще се опрзвдае сумата 400 л. А за сумата 100 л. злоупотрѣбена отъ другия кметъ, ще приложите само акта за намѣреното злоупотрѣбление.